

OBEC KOTEŠOVÁ

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KOTEŠOVÁ na roky 2023-2030

Dátum spracovania: december/2023

Zverejnené pred schválením k pripomienkovaniu od: 7. 2. 2024 do: 21. 2. 2024

Schválené OZ Kotešová dňa : 22. 2. 2024

Vyhlásené po schválení dňa : 23. 2. 2024 – úradná tabuľa obce, internet

Účinnosť nadobúda dňa : 15. 3. 2024, uznesenie č. 10/2024

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE PODPORY REGIONÁLNEHO ROZVOJA	4
3. ZÁSADY TVORBY PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KOTEŠOVÁ	8
3.1 Ekonomické a sociálne východiská	10
4. PODPORA Z PROSTRIEDKOV EURÓPSKEJ ÚNIE	25
5. SWOT ANALÝZA	25
6. URČENIE KLÚČOVÝCH DISPARÍT A HLAVNÝCH FAKTOROV ROZVOJA	28
6.1 Hlavné disparity a faktory rozvoja obce Kotešová	28
7. STRATÉGIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	30
7.1. Východiská stratégie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja	30
7.2 Ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová	36
7.3 Popis stratégie	38
7.4 Tematická koncentrácia príspevkov	44
7.5 Prioritné osi	45
7.6 Akčný plán	52
8. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE	53
8.1 Ukazovatele opatrení programu	54
9. FINANČNÝ PLÁN	56
9.1 Indikatívny finančný plán zabezpečenia rozvojovej stratégie	59
9.2 Predpokladané potreby financií na plánované aktivity obce	60
9.3 Proces finančného riadenia	61
9.4 Finančné indikátory	61
10. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE	63
10.1 Riadiaci orgán programu	65
10.2 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	66
10.3 Monitorovanie a hodnotenie	68
11. ZÁVER	70

1. ÚVOD

Dokument **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová** (PHSR) je základným programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

Vypracovanie aktualizácie tohto PHSR vyplýva zo zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, zo zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Zb. a zo zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona č. 309/2014 Z.z. účinného od 1. januára 2015, kde je vymedzený obsah rozvojových dokumentov.

Pri spracovaní dokumentu dodržané a rešpektované aj zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a tiež aj princípy regionálnej politiky Európskej únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku.

Úvodná časť dokumentu obsahuje východiská pre PHSR obce Kotešová vyplývajúce a úzko súvisiace s programovými cieľmi základného rozvojového dokumentu SR pre obdobie 2021-2027 - Partnerskej dohody SR, ktorý tvoril východisko pre schválenie programu Slovensko na toto obdobie.

Pre spracovanie základného programovacieho dokumentu na úrovni obce vychádza predovšetkým z týchto rozhodujúcich dokumentov na lokálnej resp. regionálnej a národnej úrovni z:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+
- Územný plán obce Kotešová z r. 2009 a jeho aktualizácie
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030
- Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027
- Program Slovensko na roky 2021 – 2027
- Program Rybné hospodárstvo
- Fondy pre oblasť vnútorných záležitostí – Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF) a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI)
- Interreg VI Slovensko-Poľsko
- Interreg VI Poľsko-Slovensko
- Spoločná poľnohospodárska politika 2023-2027
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska
- Strategické usmernenia Spoločenstva
- Stratégia EURÓPA 2030
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021– 2025
- Stratégia akčný plán rodovej rovnosti
- Akčný plán energetickej efektívnosti
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021-2030

- Programové vyhlásenie vlády SR
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2022
- Program stability Slovenska na roky 2023-2026
- Marketingová stratégia Slovenskej agentúry pre cestovný ruch
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja SR – Slovensko 2030
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2030
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Stratégia rozvoja kultúry
- Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR

Tieto dokumenty vytvárajú základný predpoklad na zabezpečenie konzistencie v podpore regionálneho rozvoja obce Kotešová a zvýšenie účinnosti strategického plánovania ako i prípravy projektov a následného čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2021 – 2027.

Východiskovou metódou uplatnenou pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je metóda Strategického plánovania. Vhodné použitie princípov strategického plánovania predstavuje optimálny nástroj na vypracovanie a realizáciu účinného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorý je súčasťou takej regionálnej politiky, ktorá aj v podmienkach EÚ vie byť konkurencieschopná.

Dokument PHSR Kotešová vychádza zo všeobecnej charakteristiky hlavných procesov strategického plánovania podpory regionálneho rozvoja. Hlavným zámerom je uvedenie špecifických procesov: programovania, finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia, ktoré z aspektu účinnej a konzistentnej podpory regionálneho rozvoja majú kľúčový význam.

2. STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE PODPORY REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Proces strategického plánovania v rámci PHSR Kotešová predstavuje súbor nadväzujúcich činností, ktoré sú riadené tak, aby viedli k naplneniu vopred stanovených a hierarchicky usporiadaných cieľov. Reprezentuje systematický prístup ku konkrétnej predstave o budúcnosti, ktorú naplňa séria krokov zohľadňujúcich reálny stav prostredia, jeho súvislostí a trendy vývoja.

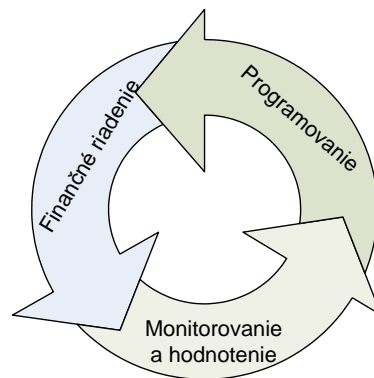
V procese strategického plánovania a podpory regionálneho rozvoja je dôležité, že každé strategické rozhodnutie je výsledkom konsenzu partnerov, ktorému predchádza komplexná analýza. Kľúčovú úlohu pri strategickom plánovaní zohráva spätná väzba, ktorú dostávajú subjekty zodpovedné za riadenie procesu strategického plánovania vo forme systematicky tvorených dát a informácií o účinnosti a efektívnosti plánovaných a realizovaných aktivít. Táto jeho základná vlastnosť umožňuje, aby sa systém riadenia podpory regionálneho rozvoja mohol v čase rozvíjať a prispôbovať potrebám jednotlivých aktérov.

Za riadenie podpory regionálneho rozvoja zodpovedá Žilinský samosprávny kraj a samotná obec Kotešová. Rozhodujúcou úlohou v procese strategického plánovania je zabezpečiť efektívne a účinné financovanie aktivít, ktoré povedú k naplneniu definovaných cieľov vyváženého rozvoja regiónu.

Jednotlivé procesy strategického plánovania sú navzájom prepojené, ich jednotlivé kroky na seba nadväzujú a tvoria jeden uzavretý systém.

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja tak ako je to zobrazené na nasledujúcom obrázku pozostáva z týchto troch hlavných procesov:

- programovanie
- finančné riadenie
- monitorovanie a hodnotenie

Procesy strategického plánovania

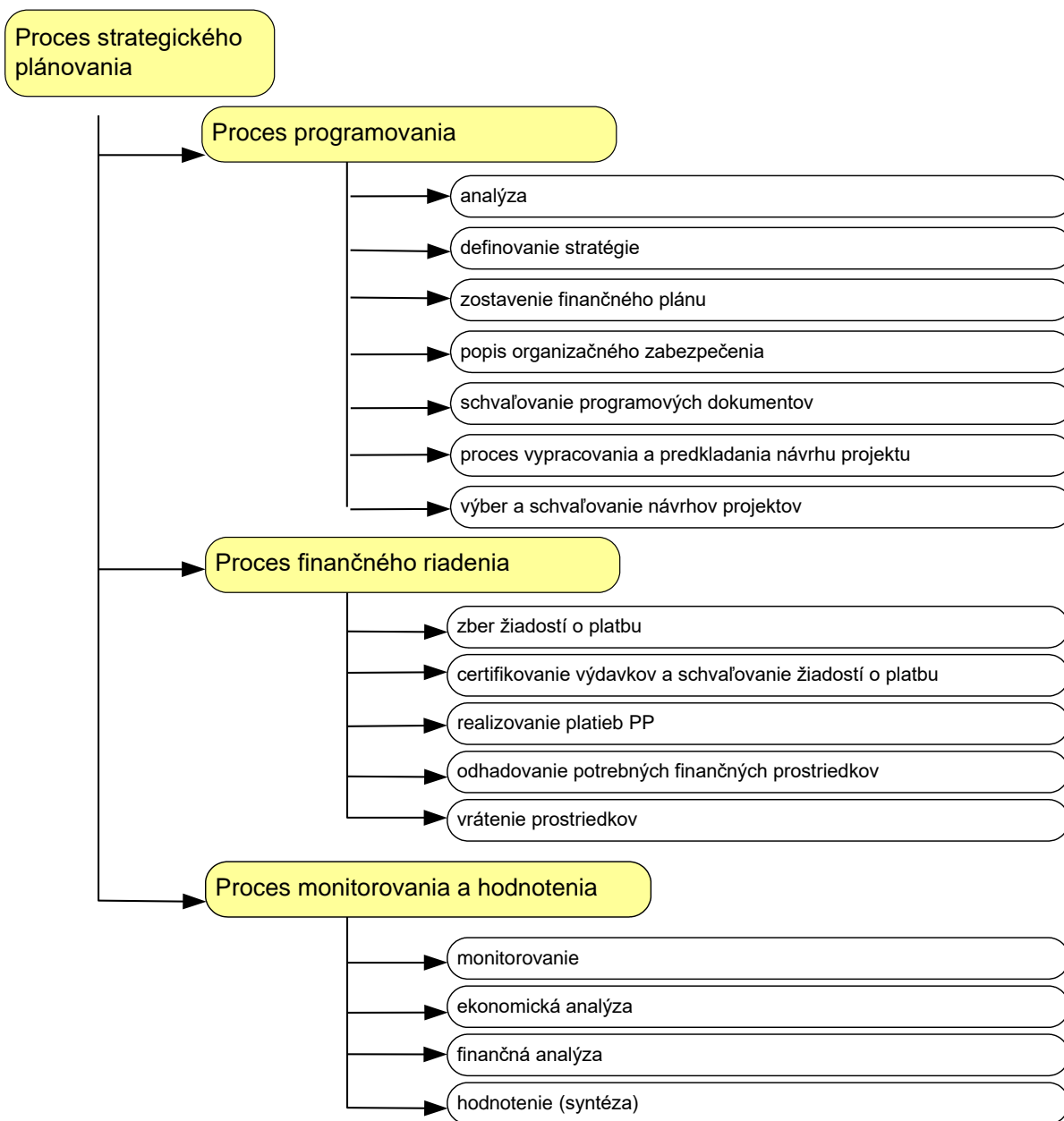
Jednotlivé činnosti v rámci uvedených procesov prebiehajú koordinovane a v uzavretých časových cykloch. Uzavretý časový cyklus znamená, že sa postupne realizujú všetky procesy: programovanie, finančné riadenie, monitorovanie a hodnotenie. Po ich ukončení pokračuje nový cyklus, ktorý vychádza z poznatkov získaných v hodnotení predchádzajúceho cyklu. Jedno programovacie obdobie predstavuje jeden uzavretý cyklus strategického plánovania.

Každý z procesov strategického plánovania pozostáva z podprocesov, ktoré tvoria ich ďalšiu – detailnejšiu úroveň.

1. úroveň

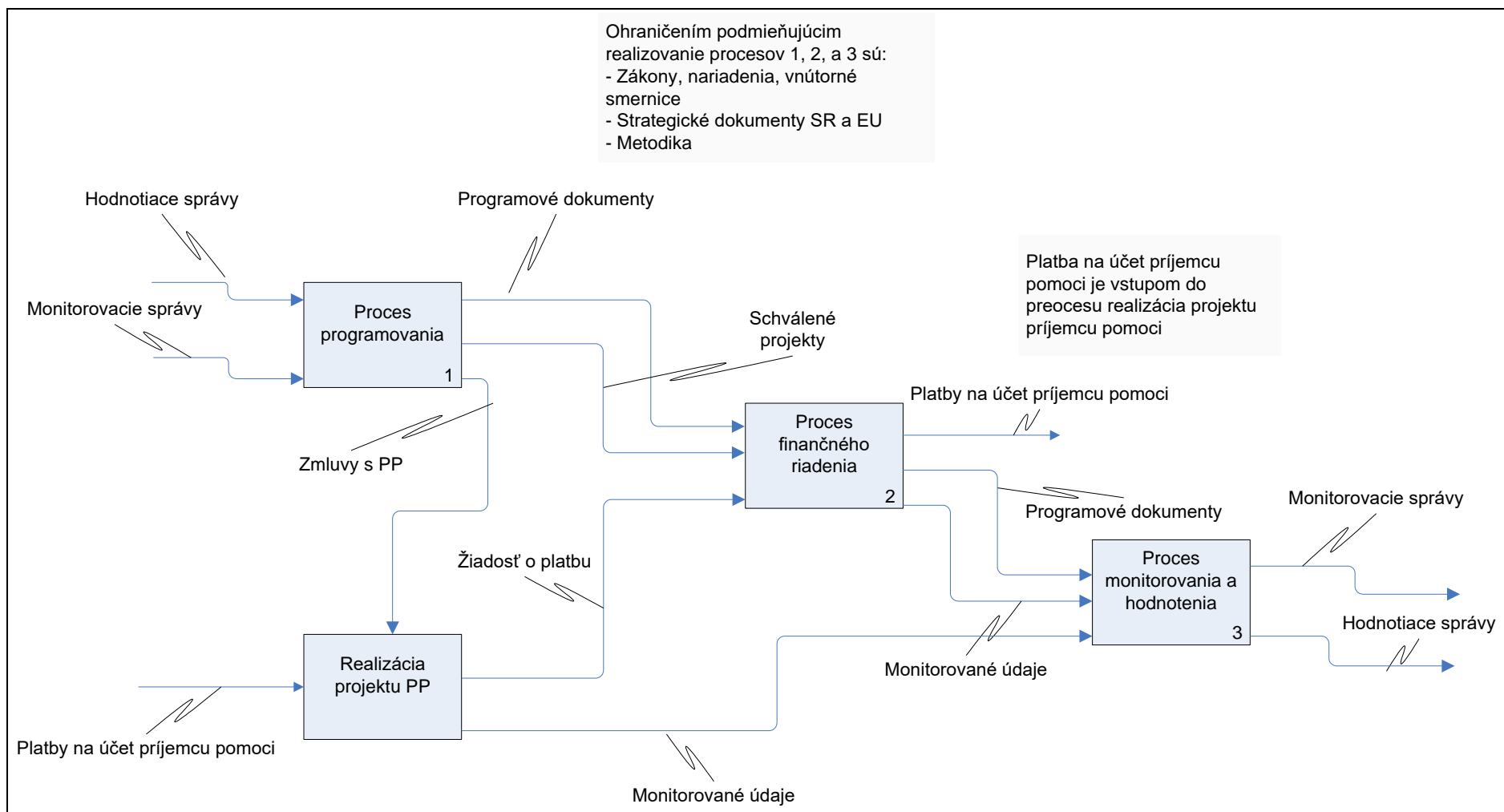
2. úroveň

3. úroveň

Štruktúra a názvy procesov strategického plánovania

Za realizáciu PHSR obce Kotešová zodpovedajú predovšetkým orgány verejnej správy a územnej samosprávy. V rámci programovania analyzujú východiskovú situáciu, definujú strednodobé ciele, určujú primeranú stratégiu a vyberajú vhodné aktivity na jej realizáciu. Prostredníctvom finančného riadenia zabezpečujú finančnú podporu na realizáciu podporených aktivít, pričom monitorovaním a hodnotením zabezpečujú konzistentné informácie o očakávaných a reálnych efektoch spôsobených realizáciou týchto aktivít.

Procesný diagram modelu strategického plánovania podpory regionálneho rozvoja

Zjednodušene možno povedať, že v procese programovania sa vytvárajú programové dokumenty a vyberajú projekty, v procese finančného riadenia sa realizuje financovanie projektu a v monitorovaní a hodnotení sa zisťuje, ako prispeli projekty k rozvoju regiónu a čo z toho vyplýva pre nasledujúce programovacie obdobie. Za každú oblasť činností, ktoré vedú k zabezpečeniu efektívneho riadenia podpory regionálneho rozvoja, nesie zodpovednosť konkrétna organizácia, útvar, odbor, oddelenie, zamestnanec.

Predpokladom zavedenia fungujúceho systému riadenia podpory je, aby každý subjekt poznal svoje postavenie a úlohy a aby vedel, ako nadväzujú na prácu iného subjektu. Z hľadiska organizačných jednotiek sú tak na centrálnej, ako aj na regionálnej úrovni definované:

- príjemca pomoci, ktorý realizuje podporovaný projekt,
- orgány, ktoré sú zodpovedné za to, aby sa podpora príjemcom pomoci poskytovala efektívne a účinne,
- pracovné pozície (manažéri), ktoré zodpovedajú za vykonanie konkrétnych činností a riadenie zamestnancov príslušného orgánu.

Proces programovania pozostáva zo siedmich základných podprocesov. Týmito podprocesmi sú:

- analýza,
- definovanie stratégie,
- zostavenie finančného plánu,
- model organizačného zabezpečenia,
- schvaľovanie a akceptovanie programových dokumentov,
- vypracovanie a predkladanie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku,
- výber a schvaľovanie projektov.

3. ZÁSADY TVORBY PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KOTEŠOVÁ

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová je strednodobým programovým dokumentom nadväzujúcim na platné národné a regionálne stratégie rozvoja.

PHSR je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v UPN obce. Je strednodobým programovým dokumentom, vytvoreným a aktualizovaným v rámci partnerstva a pozostáva z:

- a) analýzu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja a stanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
- b) úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie v celom rozsahu s dôrazom na oblasť znižovania energetickej náročnosti a novej, modernej a efektívnej správy majetku obce, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podpory regionálneho rozvoja,
- c) návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

V súvislosti s celou škálou jednotlivých programových dokumentov tvoria dokumenty definované v úvode PHSR. Nakoľko podpora regionálneho rozvoja sa realizuje prostredníctvom ŠF, programami štátnej pomoci a individuálnej štátnej pomoci, podmienkou je vzájomné prepojenie týchto dokumentov. Z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby bola

metodika spracovania programových dokumentov od národohospodárskej úrovne až po úroveň obce konzistentná, čo je aj predmetom spracovania tohto dokumentu .

Štruktúra programového dokumentu na podporu rozvoja obce Kotešová sa bude členiť na nasledovné základné kapitoly:

- I. Ekonomické a sociálne východiská
- II. Rozvojová stratégia
- III. Finančný plán
- IV. Zabezpečenie realizácie

V súlade s platnou legislatívou Program a jeho prípadné aktualizácie schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Dokument obsahuje v rámci svojich kapitol nasledovné informácie:

- a) **ANALYTICKÉ ÚDAJE** - komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja,
- b) **STRATEGICKÉ ÚDAJE** - stratégiu rozvoja pri zohľadnení vnútorných špecifik územia a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) **PROGRAMOVÉ ÚDAJE** - zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHSR,
- d) **REALIZAČNÉ ÚDAJE** - popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu formou akčných plánov, a
- e) **FINANČNÉ ÚDAJE** - finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu.

Základnou podmienkou ohraničujúcou proces analýzy sú strategické dokumenty SR a EÚ. Strategické dokumenty SR a EÚ ohraničujú zameranie analýzy a tvoria východisko pri definovaní stratégie obce Kotešová. Pri procese analýzy možno použiť analytické výstupy týchto strategických dokumentov, a to predovšetkým v prípade, ak sa v nich nachádzajú konzistentné časové rady špecifických, problémovo orientovaných merateľných ukazovateľov.

Cieľom analýzy je spoľahlivá a kvantifikovaná identifikácia základných disparít vyváženého socio-ekonomického vývoja na úrovni národného hospodárstva, sektorov a regiónov. Analýza sa zameriava na identifikáciu kľúčových problémov, ktoré možno realizovať v rámci jedného programovacieho obdobia prostredníctvom alokovaných finančných zdrojov. Analýza pozostáva z 5 základných častí:

- *Makroekonomická analýza* sa zameriava na identifikáciu hlavných disparít a rastového potenciálu, ktorý ovplyvňuje formovanie ekonomického potenciálu, výkonnosti, trhu práce, životnej úrovne v regióne. Rozvojové strategické dokumenty na jednotlivých úrovniach musia tvoriť vzájomne prepojené časti, ktoré tvoria jeden analytický celok. V rámci obce Kotešová táto analýza vychádza zo schváleného rozpočtu obce.
- *Sociálno-ekonomická analýza* sa zameriava na identifikáciu hlavných disparít a rastového potenciálu na úrovni sektorov a regiónov v oblasti ekonomického rozvoja, ľudských zdrojov, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka a základnej infraštruktúry. Pre hierarchicky usporiadané programové dokumenty na národnej resp. regionálnej

a miestnej úrovni platí, že aj výsledky sociálno-ekonomickej analýzy musia tvoriť ucelenú hierarchicky usporiadanú analýzu.

- *Analýza realizovaných opatrení* sa zameriava na kvantifikáciu a hodnotenie dopadov realizovaných opatrení financovaných z verejných zdrojov alokovaných na ostatné podporné politiky v oblasti globálnych cieľov, cieľov ekonomickej a sociálnej kohézie a hlavných cieľov politik EÚ.
- *SWOT analýza* sa zameriava na prezentáciu poznatkov získaných v prechádzajúcich analytických postupoch vo forme silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Realizuje sa na úrovni národného hospodárstva, jednotlivých sektorov a regiónov.
- *Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja* sa zameriava na zatriedenie poznatkov získaných zo SWOT analýzy, ako aj ostatných analýz do malého počtu podľa závažnosti usporiadaných disparít vyváženého rozvoja a hlavných faktorov, prostredníctvom ktorých sa majú riešiť.

Z pohľadu problematiky strategického plánovania v etape programovania sú podstatným výstupom procesu analýzy:

- SWOT analýza,
- kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja,
- merateľné ukazovatele.

SWOT analýza slúži na prezentáciu výsledkov makroekonomickej analýzy a socio-ekonomickej analýzy na úrovni sektorov a regiónov. Pozostáva z prezentácie silných stránok, slabých stránok, príležitostí a ohrození a snaží sa zlúčiť výsledky analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia cieľovej oblasti, ktorou môže byť konkrétny región alebo sektor. SWOT analýza je určená pre definovanie stratégie a slúži ako základný model pre budúce riadenie podpory. SWOT analýzy jednotlivých programových dokumentov musia na seba nadväzovať a tvoriť jeden celok.

Ďalším výstupom analýzy sú koherentne usporiadané disparity a identifikované faktory rozvoja na ich riešenie, ktoré vychádzajú zo SWOT analýzy. Disparity a faktory rozvoja sú koherentne usporiadané podľa závažnosti identifikovaných ohrození a slabých stránok. Rovnako ako pri SWOT analýze platí, že disparity a faktory rozvoja musia medzi jednotlivými programovými dokumentmi tvoriť hierarchicky usporiadaný celok.

Jedným z krokov realizovaných v procese analýzy je aj identifikácia sústavy merateľných ukazovateľov, ktoré sa budú v budúcnosti pravidelne a konzistentne sledovať. Merateľné ukazovatele predstavujú sústavu indikátorov, na ktorých sa realizovala analýza a prostredníctvom ktorých sa rovnako kvantifikujú aj jednotlivé disparity

3.1 Ekonomické a sociálne východiská

Pri príprave programového dokumentu podpory regionálneho rozvoja je prvým krokom analýza ekonomických a sociálnych východísk. Jej výsledky predstavujú nevyhnutný predpoklad pre definovanie stratégie smerovania podpory regionálneho rozvoja.

Pri analýze ekonomických a sociálnych východísk platí pre všetky typy programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja vo všeobecnosti nasledujúca postupnosť krokov: makroekonomickej analýzy, socio-ekonomickej analýzy, analýzy realizovaných opatrení, SWOT analýzy, určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja. Na úrovni obce Kotešová sa proces analýzy vecne delí na 4 fázy. Výstupom týchto fáz je: socio-ekonomickej

analýza, analýza realizovaných opatrení, SWOT analýza a identifikácia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja.

Jednotlivé kroky analýzy na seba postupne nadväzujú, aby spoločne tvorili jednoliaty vertikálne aj horizontálne prepojený celok.

3.1.1. Sociálno-ekonomická analýza

Pred samotnou realizáciou socio-ekonomickej analýzy obce Kotešová je nevyhnutné zmapovať tie základné súvislosti na úrovni príslušného samosprávneho kraja, ktoré majú rozhodujúci vplyv na ekonomický a sociálny vývoj obce. Samotná analýza **hlavných socio-ekonomických súvislostí vývoja na úrovni obce Kotešová** sa predovšetkým zameriava na tieto oblasti :

- a) geografická charakteristika
- b) ľudské zdroje,
- c) ekonomiku,
- d) občiansku vybavenosť,
- e) vzdelávanie a kultúru,
- f) životné prostredie

V oblasti geografickej charakteristiky ide o analýzu

- prírodných daností a rozvojového potenciálu krajiny,

V oblasti ľudských zdrojov ide predovšetkým o analýzu:

- obyvateľstva a jeho štruktúry (podľa veku, pohlavia a vzdelania).

V oblasti ekonomiky ide predovšetkým o analýzu vývoja:

- zamestnanosti a nezamestnanosti,
- podnikateľských subjektov a ich štruktúry (podľa právnej formy, veľkosti a ekonomických činností)
- potenciálu obce v oblasti odvetví výroby a služieb,

V prípade občianskej vybavenosti ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti:

- bývania.
- sociálnej infraštruktúry,
- zdravotnej infraštruktúry,
- dopravnej infraštruktúry,
- technickej infraštruktúry,

V prípade vzdelávania a kultúry ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti:

- školstva,
- mimoškolských zariadení,
- kultúrnych zariadení.

V prípade životného prostredia ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti stavu a ochrany životného prostredia.

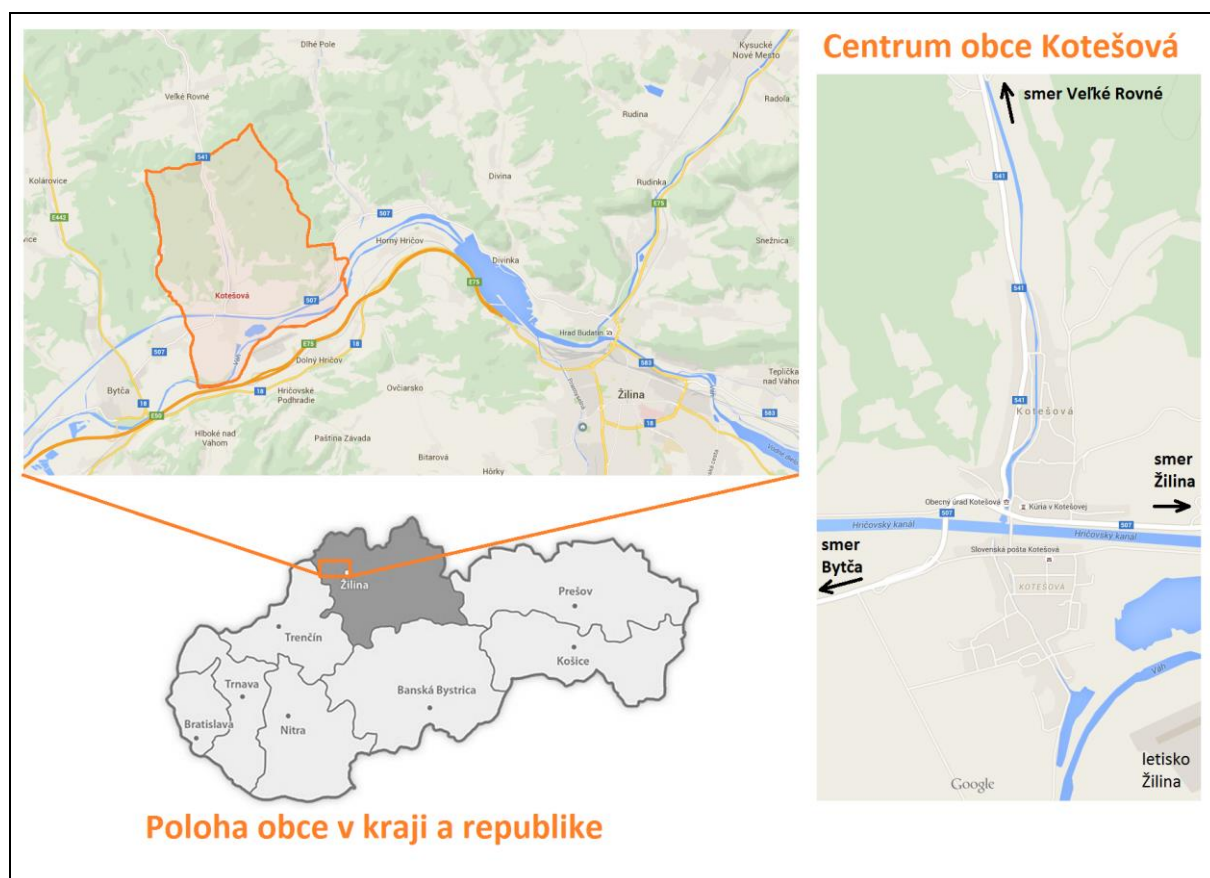
3.1.1.1. Geografická charakteristika

Územie obce Kotešová sa rozprestiera v severovýchodnej časti bytčianskej kotliny a na jej styku s Nízkymi Javorníkmi a je vzdialené 4 km na severovýchod od Bytče a 15 km na západ od Žiliny. Severnú vrchovinovú časť chotára vyplňajú treťohorné horniny, južnú kotlinovú časť náplavy Váhu. Priemerná sklonovitosť územia predstavuje 0 až 6 stupňov. Nadmorská výška územia je 320 m. n. m. v strede obce, 305 až 700 m.n.m. v chotári. Blízkosť vodných tokov (Váh, derivačný kanál Váhu, Rovnianka) ovplyvňuje mikroklimu a oblačnosť územia. Z hľadiska klimatického je územie obce teplé, mierne suché. Na území obce prevládajú hnedé lesné a nivné pôdy.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z r. 1243. Malá Kotešová ako miestna časť sa spomína v r.1598, Oblazov je historicky doložený z r.1476. Jednotlivé miestne časti sa postupne zlučovali do väčších celkov. V r. 1892 sa včlenila Malá Kotešová do Zemianskej Kotešovej a v r.1943 sa zlúčili Zemianska a Veľká Kotešová do jednej obce Kotešová. Súčasťou obce je tiež časť Buková.

Najstaršie osídlenie v chotári Kotešovej začína už v mladom paleolite (asi 20 tis rokov p.n.l) a je doložené nálezmi kamenných nástrojov a jadier. Najintenzívnejšie osídlenie patrí do mladšej doby bronzovej. Ľud lužickej kultúry tu zanechal nielen sídlisko ale aj rozsiahle popolnicové pohrebisko.

Územie obce Kotešová bolo v minulosti strediskové sídlo miestneho významu. V súčasnosti ho tvoria tri miestne časti a to: Oblazov, Kotešová a Buková. Celková rozloha obce je 20 332 873 m².

Mapa a poloha obce Kotešová (zdroj: maps.google.com)

3.1.1.2. Ľudské zdroje a demografický vývoj

Vývoj počtu obyvateľstva obce Kotešová za posledných 18 rokov vrátane štruktúry vývoja je prehľadne zobrazený v nasledovných tabuľkách.

Rok	Narodení	Zomretí	Prirodzený prírastok	Priťahovaní	Vystaňovaní	Migračné saldo	Prírastok celkom	Počet obyvateľov (k 31.12.)
2005	20	23	-3	24	12	12	9	1904
2006	23	19	4	30	11	19	23	1927
2007	23	27	-4	50	21	29	25	1952
2008	25	30	-5	24	15	9	4	1956
2009	25	25	0	55	32	23	23	1979
2010	18	26	-9	15	30	-15	-24	1955
2011	18	20	-2	38	16	22	20	1904
2012	26	25	1	40	24	16	17	1921
2013	14	19	-5	44	8	36	31	1952
2014	30	17	13	37	28	9	22	1974
2015	20	19	1	46	36	10	11	1985
2016	21	21	0	46	31	15	15	2000
2017	18	23	-5	34	36	-2	-7	1993
2018	31	18	13	68	33	35	48	2041
2019	20	12	8	59	39	20	28	2069
2020	30	17	13	54	24	30	43	2112
2021	26	26	0	91	36	55	55	2206
2022	27	19	8	65	30	35	43	2249

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z uvedených údajov je zrejmé, že počet obyvateľov obce sa počas posledných 3 rokov trvale zvyšoval predovšetkým migráciou - priťahovaním obyvateľstva. Z hľadiska prirodzenej pôrodnosti a úmrtnosti je sklon k miernemu nárastu obyvateľov.

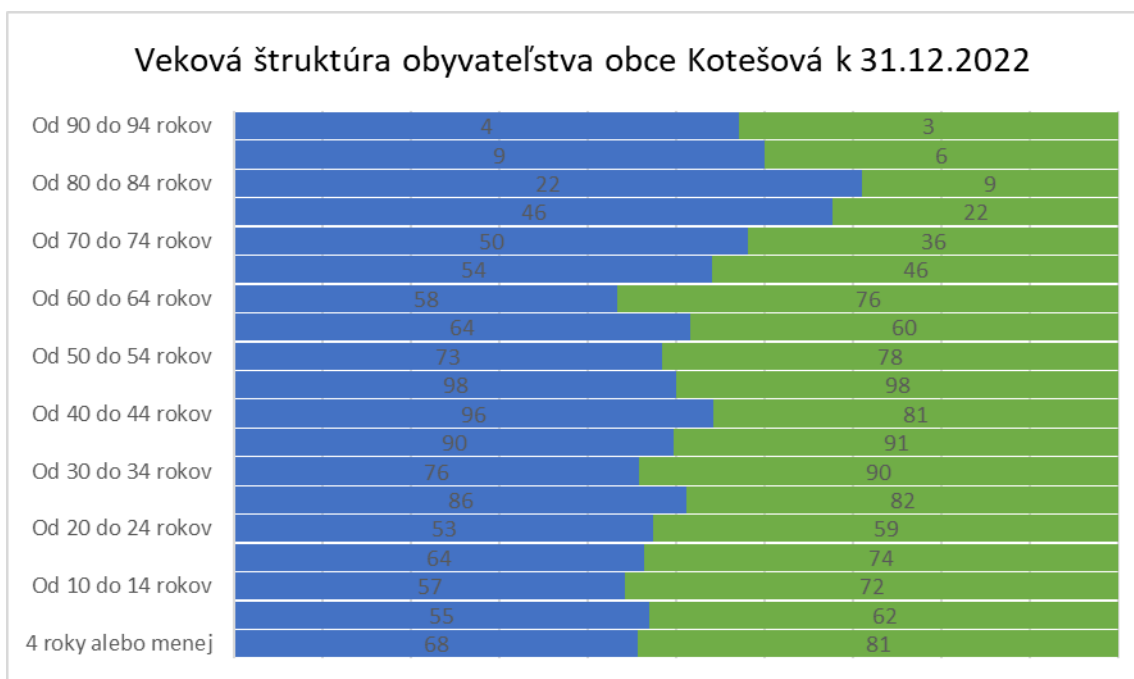
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

Priemerná hustota osídlenia k 1.1.2022 je 109 obyvateľov na km².

Veková štruktúra obyvateľstva obce je pomerne vyvážená. Celkový prehľad vekovej štruktúry obyvateľstva v roku 2022 uvádzajú nasledovné tabuľky:

Veková skupina	Počet obyvateľov obce Kotešová		
	Spolu	Muži	Ženy
4 roky alebo menej	102	61	41
Od 5 do 9 rokov	132	70	62
Od 10 do 14 rokov	112	64	48
Od 15 do 19 rokov	129	68	61
Od 20 do 24 rokov	137	76	61
Od 25 do 29 rokov	148	75	73
Od 30 do 34 rokov	145	63	82
Od 35 do 39 rokov	168	82	86
Od 40 do 44 rokov	163	87	76
Od 45 do 49 rokov	130	62	68
Od 50 do 54 rokov	135	79	56
Od 55 do 59 rokov	113	59	54
Od 60 do 64 rokov	113	49	64
Od 65 do 69 rokov	86	34	52
Od 70 do 74 rokov	65	27	38
Od 75 do 79 rokov	51	14	37
Od 80 do 84 rokov	32	9	23
Od 85 do 89 rokov	6	2	4
Od 90 do 94 rokov	7	1	6
Spolu	2249	982	992

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z hľadiska vývoja obyvateľstva v r. 2023 až 2030 je bez zohľadnenia prírastkov obyvateľstva prisťahovaním možné predpokladať mierny nárast žiakov základnej školskej dochádzky. Počet obyvateľov v dôchodkovom veku by počas rokov r. 2023-2030 mal zostať približne na súčasnej úrovni, veľmi mierne by mal narásť podiel obyvateľstva v produktívnom veku predovšetkým zaradením súčasných študentov do produktívneho veku a prisťahovaním obyvateľov v produktívnom veku. Najväčší podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku z hľadiska miestnych častí je v časti Kotešová. Počet obyvateľstva v poproduktívnom veku je o niečo menší ako v predproduktívnom veku. Najsilnejšiu populačnú skupinu obyvateľstva tvoria občania vo veku od 35 do 39 rokov.

Do r. 2030 odíde do dôchodku značná časť občanov obce. Prírastok obyvateľstva v produktívnom veku však bude mierne vyšší, nakoľko sa do produktívneho veku dostanú skupiny mládeže, ktoré sú početne silnejšie než skupina budúcich dôchodcov. Z hľadiska podielu obyvateľstva v produktívnom a poproduktívnom veku by mala situácia zostať stabilizovaná minimálne najbližších cca 15 rokov, potom sa môžu začať prejavovať dôsledky zvyšovania počtu obyvateľov v poproduktívnom veku v dôsledku slabšej populačnej skupiny, ktorá bude vstupovať do produktívneho veku.

Celoslovenský trend vývoja populácie je zachovaný aj v obci Kotešová. To znamená, že z hľadiska veku sa očakáva, že obyvateľstvo obce bude postupne starnúť avšak vo výhľade do r. 2030 nedôjde k výrazným zmenám vo vekovej štruktúre obyvateľstva, mladšie ročníky budú posilnené aj v rámci migrácie obyvateľstva.

V obci Kotešová bolo v roku 2021 v rámci „Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021“ celkom 741 obydľí a z toho 578 bolo obývaných.

Odporúčania vyplývajúce z demografických trendov

1. Z hľadiska socio-ekonomických súvislostí je žiaduce udržať súčasnú vekovú štruktúru v prospech mladších vekových skupín obyvateľstva. Udržanie vekovej štruktúry je reálne možné zabezpečiť propopulačnými opatreniami, vzhľadom na podmienky obce predovšetkým zabezpečením pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu pre mladú generáciu a vytváranie pracovných príležitostí.
2. Z hľadiska zabezpečenia potrieb školských zariadení je súčasná kapacita základnej školy v obci postačujúca a v horizonte PHSR by nemalo dôjsť k masívnemu úbytku ani prírastku žiakov., ktorý by mal zostať na súčasnej úrovni (s prípadným miernym nárastom). Rovnako kapacitne postačuje aj súčasná MŠ.

Rozvojové predpoklady

Vývoj obyvateľstva závisí od viacerých faktorov rozhodujúcich v demokratizačnom procese, a to ako od sociálnej a hospodárskej politiky štátu, obce, tak i od vnútorných a vonkajších faktorov celého regiónu. Z hľadiska optimálneho demografického procesu je potrebné v rámci podmienok a možností miestneho úradu podporovať a usmerňovať základné strategické smery podľa týchto základných okruhov:

- a. Prognostický výhľadový počet obyvateľov predpokladá usmerňovať migráciou reguláciou tak, aby sa zvýšil podiel hlavne vo vysoko produkčných vekových skupinách 20 - 45 rokov a vekovej skupiny 0 -14 aby sa zabezpečila potenciálna reprodukčná hodnota vlastného obyvateľstva.
- b. Predpokladaný demografický vývoj obce vyvolá dopad na sociálno-ekonomický rozvoj a zvýšenie migrácie, s tým že vyšší podiel rodín s deťmi ovplyvní reprodukciu vlastného i prisťahovaného obyvateľstva. Tento proces vyvolá tlak na zabezpečenie bytov a pozemkov v rámci IBV i tlak na poskytovanie rôznych druhov služieb a zariadení občianskej vybavenosti.

- c. Z demografickej prognózy vyplýva požiadavka na pracovné miesta pre mládež z obce vstupujúcu do produktívneho veku. Tento proces si vyžiada zabezpečiť podmienky pre rozvoj súkromného podnikania vo forme priestorových, daňových, sociálnych a finančných podmienok.
- d. Predpokladaný vývoj obyvateľstva si vyžiada tiež umožniť tvorbu pracovných príležitostí pre vlastné obyvateľstvo vytváraním priestorových podmienok pre podnikateľské aktivity tak obmedzovať migráciu do silnejších centier v regióne.
- e. Potrebu nových bytov vyvoláva i vstup silnejších ročníkov mladého obyvateľstva do produktívneho veku, ktorých počet bude v priebehu obdobia do r. 2030 narastať.
- f. Z hľadiska ekonomického rozvoja obce sa odporúča ekonomické nástroje obecnej politiky viazať v rámci daňovej, úverovej a subvenčnej politiky v prospech vlastného obyvateľstva, pričom vypracovať také podmienky, ktoré umožnia vstup domáceho i zahraničného kapitálu za výhodných ekonomických podmienok v navrhovaných lokalitách.

3.1.1.3. Ekonomika obce

3.1.1.3.1. Trh práce a ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita obyvateľstva

	Obec/okres	EaO	UoZ- spolu	ženy	muži	Disp. UoZ	UoZ%	evid. miera
01/2023	Kotešová	1560	50	30	20	41	3,21%	2,88%
	Okres Bytča	21523	923	487	436	819	4,29%	3,81%
10/2023	Kotešová	1582	57	32	25	47	3,60%	2,91%
	Okres Bytča	21538	752	403	349	653	3,49%	3,03%

EaO - počet ekonomicky aktívnych obyvateľov

UoZ - počet uchádzačov o zamestnanie

Disp.UoZ - počet disponibilných UoZ

Mesačná štatistika - miera nezamestnanosti obce Kotešová (Okres Bytča) (Udroj – UPSVaR Žilina)

Celková evidovaná miera nezamestnanosti v okrese Bytča je pod úrovňou priemernej nezamestnanosti v Žilinskom kraji, ktorá predstavuje 3,19%. Je zároveň aj pod úrovňou celej SR (3,90%).

Z hľadiska odvetvového a kvalifikačného najväčšie skupiny nezamestnaných pochádzajú zo sektorov :

- priemyselná výroba,
- veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov,
- ubytovacie a stravovacie služby,
- stavebníctvo,
- verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie.

Štruktúra nezamestnaných v obci Kotešová približne zodpovedá celkovej štruktúre nezamestnanosti v okrese Bytča. Z hľadiska štruktúry nezamestnaných je v obci Kotešová 74% nezamestnaných z vyšším sekundárnym vzdelaním.

Nerovnováha na trhu práce je ovplyvnená predovšetkým štrukturálnymi zmenami, ktoré sa prejavovali predovšetkým redukciami zamestnanosti v priemysle a doposiaľ sa prejavujú nedostatočnou schopnosťou ekonomiky vytvárať nové pracovné miesta, ktoré by dostatočne nahradili zaniknuté pracovné miesta.

Najohrozenejšími skupinami na trhu práce z pohľadu zamestnanosti sú mladí ľudia, občania so zdravotným postihnutím, osoby s nízkou kvalifikáciou, starší pracovníci (najmä ženy).

V obci Kotešová bude potrebné modernizovať aktívne opatrenia na trhu práce a prispôbovať ich existujúcim potrebám trhu práce prostredníctvom ponuky pozemkov pre investorov a efektívneho a účinného využívania prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu. Do programov by malo byť zapojených čo najviac nezamestnaných osôb. Špeciálnu pozornosť si budú vyžadovať rizikové skupiny. Aktívne opatrenia na trhu práce by mali byť zároveň dostatočne flexibilné, aby zohľadňovali a reagovali na lokálne potreby.

Odporúčania vyplývajúce z ekonomickej aktivity a trhu práce

1. Dôležitou súčasťou je podpora tvorby nových pracovných príležitostí. V tejto súvislosti je potrebné zamerať sa hlavne na pripravované vybudovanie plánovaného priemyselného parku v katastri obce, ktorý by mal poskytnúť dostatočné príležitosti na zamestnanie pre všetky vekové skupiny nezamestnaných. Pri príprave parku a rokovaniach s investormi sa zamerať predovšetkým na zabezpečenie špecifických pracovných príležitostí pre vlastných nezamestnaných z obce a v spolupráci s UPSVAR Bytča zabezpečiť prípadné potrebné rekvalifikácie pre nezamestnaných obyvateľov obce.

3.1.1.3.2. Hospodársky potenciál

V r. 2022 bolo v obci evidovaných spolu 42 právnických osôb podnikateľov a 123 fyzických osôb podnikateľov.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Právnické osoby spolu:	36	39	42	40	41	42	49	51	55	57
ziskové	26	29	32	38	39	37	43	44	48	50
neziskové	10	10	10	2	2	5	6	7	7	7
Fyzické osoby - podnikatelia	123	127	123	120	125	128	134	147	142	142

Zdroj: Štatistický úrad SR (2023)

Najväčšími podnikmi v obci sú:

- Omega Servis Slovakia, a.s. - nákladná autodoprava
- Bajakov, s.r.o. – strojárnská výroba
- MEPAC SK, s.r.o. – laserová výroba
- Ekofit, s.r.o. – záhradná výroba
- HUJO s.r.o. – výroba obuvi
- Poľnohospodárske družstvo Kotešová
- Urbársky spolok, pozemkové spoločenstvo Veľká Kotešová
- Urbársky spolok, pozemkové spoločenstvo Zemanská Kotešová

- Lesné a pozemkové spoločenstvo Kotešová-Oblazov

Z pohľadu odvetvovej štruktúry je v obci Kotešová zastúpená predovšetkým poľnohospodárska výroba prevažne živočíšna - chov hovädzieho dobytku, výroba mlieka), remeselníctvo - spracovanie dreva, výroba okien, ďalej ťažba dreva, autodoprava, pekárenská výroba a maloobchod. V okrese Bytča je zastúpený predovšetkým strojársky priemysel, výroba obuvi, výroba piva a spracovanie dreva. Obec Kotešová sa nachádza tiež blízko krajského mesta Žilina, kde má silné zastúpenie predovšetkým automobilový priemysel, výroba papiera, stavebníctvo, elektrotechnický priemysel a obchod.

Temer každý dom v obci má vlastnú záhradu, kde si obyvatelia svojpomocne pestujú zeleninu a ovocie.

V obci bola v r. 1982 zriadená záhradkárska osada Oblazov na ploche 5,1ha. Výmer poľnohospodárskej pôdy v obci je 602,96 ha, z toho orná pôda predstavuje 313,547 ha. Záhrady predstavujú celkovú výmeru 66,68 ha a ovocné sady 3,34 ha. Vodné plochy v katastri obce zaberajú plochu 102,77 ha. Závlahy v obci nie sú vybudované, odvodnenia sa nachádzajú na cca 70 ha ornej pôdy v katastrálnom území obce.

Lesné porasty sú tvorené predovšetkým ihličnatými, jaseňovými, hrabovými a bukovými lesmi vekovo od 0 do 100 rokov životnosti, krajina je so stredným zastúpením lesov a riedkym zastúpením krov. Hlavná lesná drevina je borovica lesná. V lesoch sa vyskytuje srnčia a diviacia zver

Celkový výmer lesov v katastri obce je 1180,84 ha. Zdravotný stav lesov je dobrý. Z hľadiska vlastníckej štruktúry patrí približne polovica lesov trom urbárskym spolkom- Veľká Kotešová, Zemianska Kotešová a Oblazov, ostatné lesy sú v rukách súkromných vlastníkov.

V obci sa nachádza celkom 5 obchodov s potravinami a zmiešaným tovarom, 4 pohostinstvá a 2 reštauračné zariadenia, z toho jedno s ubytovaním. Z ostatných služieb je v obci zastúpené len kaderníctvo v kultúrnom dome, pošta s expozitúrou Poštovej banky, knižnica. Zdravotné služby sú zabezpečené pre dospelých len 2x v týždni a pre deti len 1x v týždni v technicky nevyhovujúcej budove zdravotného strediska. Sociálne služby – obec nemá vlastné zariadenia, opatrovateľská služba sa vykonáva vlastnými príbuznými občanov, absentuje zariadenie starostlivosti o osamelých, chorých a bezvládných občanov a zariadenie na dočasné umiestnenie občanov v prípade výpadku opatrovateľskej služby.

Z hľadiska rozvoja služieb by obce potrebovala zabezpečiť do budúcnosti nasledovné typy služieb:

- predaj domácich potrieb, železiarskeho tovaru a farieb -lakov
- vybudovať zariadenie opatrovateľskej služby pre prestarých a osamelých občanov
- rozšíriť poskytovanie zdravotných služieb v obci spolu s rekonštrukciou nevyhovujúceho zdravotného strediska
- zabezpečiť pre občanov požičovňu drobnej stavebnej techniky

3.1.1.4. Občianska vybavenosť

Bývanie

Celkový počet domov v obci je 741, z čoho trvale obývaných je 578. Okrem rodinných domov sa v obci nachádza ešte 18 bytov umiestnených v troch bytových domoch. Priemerný vek rodinných domov je cca 50 rokov, priemerný vek bytových domov je 48 rokov. Vzhľadom na rast prisťahovalectva v obci je predpoklad potreby rozvoja Obecného nájomného bývania. Najmä v posledných rokoch dochádza k rozširovaniu IBV.

Školstvo

V obci sa nachádza Základná škola, ktorú navštevuje každoročne cca 180 žiakov, ktorej zriaďovateľom je obec. Súčasťou ZŠ je aj materská škola, ktorá má kapacitu pre 77 detí. Okrem toho sú v obci vybudované dve mimoškolské zariadenia pre trávenie času detí mimo vyučovania - družina a školský klub. Pri škole je zriadené i Centrum voľného času.

Zriaďovateľom a vlastníkom školy je obec. Samotná budova Základnej školy s materskou školou sa nachádza v štyroch budovách.

Kultúra

V obci je vybudovaný Dom kultúry. V zrekonštruovanej spoločenskej miestnosti sa často uskutočňujú rôzne podujatia, ako sú oslavy, svadby a iné podujatia. Knižnica sa nachádza v samostatnom objekte a je prístupná čitateľom v pracovných dňoch.

Vedľa kultúrneho domu bol v roku 2013 z dotácie Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika vybudovaný altán na kultúrne podujatie spolu s hľadiskom.

Zo stavebných pamiatok v obci je najvýznamnejšia Gotická kúria z konca 15. storočia prestavaná koncom 16. storočia. Kúria je evidovaná v ústrednom zozname kultúrnych pamiatok ako nehnuteľná pamiatka pod číslom 1349.

Budova rímskokatolíckeho kostola pochádza zo začiatku 17. storočia a staviteľom bol Juraj Nikolíni. Kostol je zasvätený panne Márii a bol postavený na starších základoch. Kostol je situovaný na návrší nad dedinou v strede cintorína. Je postavený v klasicistickom slohu a je evidovaný v ústrednom zozname kultúrnych pamiatok ako nehnuteľná pamiatka pod číslom 1347. Budova fary bola postavená v 19. storočí v barokovom štýle ako prízemná budova obdĺžnikovitého pôdorysu, rozšírená v r. 1874. Nedávno bola zmodernizovaná a pristavaný bol klub, kde je k dispozícii aj ubytovanie a stravovanie a je využívaný na stretnutia predovšetkým katolíckej mládeže a tiež na letné tábory detí.

V r. 1988 bol podľa pôvodných fotografií zrekonštruovaný Pamätník porážky maďarského vojska v katastri obce. Pamätník bol pri budovaní vodného diela odstránený, teraz je osadený na pôvodnom základe na rázcestí ciest Bytča - Žilina - Veľké Rovné.

Šport a telovýchova

V obci funguje Obecný futbalový klub, kde pôsobia oddiely žiakov, dorastu a mužstvo dospelých. Obec má k dispozícii vlastný futbalový štadión s budovou, v ktorej sú umiestnené šatne a sociálne zariadenia pre hráčov a rozhodcov. Samotná budova si tiež vyžaduje rekonštrukciu. Pri základnej škole bolo vybudované z vlastných finančných zdrojov multifunkčné športové ihrisko s umelou trávou. Ďalej tu funguje Obecný stolnotenisový klub, ktorý hráva svoje zápasy v sále kultúrneho domu.

Zdravotníctvo

V obci funguje ambulancia všeobecného lekára pre dospelých – 2x v týždni a detská ambulancia - 1 x týždenne. Najbližšia lekáreň sa nachádza v meste Bytča, najbližšia nemocnica poskytujúca služby občanom obce je v Žiline. Úroveň poskytovaných zdravotných služieb je z hľadiska potrieb občanov nedostatočná, preto by bolo vhodné zabezpečiť rozšírenie počtu ordinačných dní ako všeobecného, tak aj detského lekára. To by si však vyžadovalo uskutočniť tiež rozsiahlu komplexnú rekonštrukciu zdravotného strediska, ktoré je technicky v zlom stave (odvlhčenie múrov, výmena krovu a strechy, okien a dverí, podlahy, inštalácie a sanita). V prípade rozšírenie ordinačných hodín by tiež bolo potrebné zvážiť prípadnú prístavbu a rozšírenie strediska podľa potrieb poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza zariadenie poskytujúce sociálne služby. Pre obyvateľov odkázaných na ústavnú starostlivosť sa využívajú zariadenia v Žiline a ďalších mestách a obciach. V súčasnosti je na sociálnu starostlivosť v obci odkázaných 14 občanov. Táto starostlivosť je poskytovaná vo forme opatrovateľskej služby predovšetkým rodinnými príslušníkmi a príbuznými týchto občanov.

Verejná správa a administratíva

V obci sa nachádza len Obecný úrad, pri ktorom pôsobia ako zložky Dobrovoľný hasičský zbor, Obecný futbalový klub, Združenie slovenského zväzu záhradkárov, Obecný stolnotenisový klub Kotešová, Klub dôchodcov a invalidov pri obecnom úrade. Ostatné zariadenia všeobecnej a špecializovanej štátnej správy (obvodné úrady, daňový úrad, polícia, okresný súd, okresná prokuratúra, integrovaný záchranný systém) pre občanov obce sú lokalizované buď v okresnom meste Bytča alebo v blízkom krajskom meste Žilina.

Komerčná vybavenosť

Služby v obci sú slabo zastúpené. Stravovacie služby zabezpečuje prevádzka Salaš vedľa štátnej cesty č. II/507 (kapacita 60 miest) a prevádzka reštaurácie a penziónu 7 hriechov pri firme Redosta v miestnej časti Oblazov (kapacita 40 miest). V obci sa tiež nachádza vývarovňa zabezpečujúca obedy pre dôchodcov podľa individuálnych objednávok. V obci sú 2 pohostinstvá a 3 predajne potravín spolu so zmiešaným tovarom. Z prevádzky služieb je zastúpené dve kaderníctva a prevádzka pošty.

Cestovný ruch a rekreácia

Obec Kotešová leží na styku Bytčianskej kotliny a Pohoria Javorníky v doline potoka Rovnianka, ktorá tvorí najkratší prístup na hrebeň Javorníkov – do sedla Semeteš a príľahlých hrebeňových partií pohoria, čo určuje hlavné využitie obce ako jedného z východísk do Javorníkov aj Strážovských vrchov. Podľa rajonizácie CR patrí oblasť Kotešová do oblasti CR č.5- Žilinská, podoblasť CR č.5b – Javornicka. Javornicka podoblasť je podľa dlhodobého rozvoja určená na dlhodobý cestovný ruch s celoročným využitím a s hlavnými druhmi činností - turistika, zimné športy, poznávanie pamiatok, vodné športy. Obec Kotešová však nie je medzi odporúčanými obcami s prevažne rekreačnou funkciou, rekreačná funkcia obce môže byť iba doplnková.

Chalupárstvo v obci vzniká na základe spontánneho využívania bývalých obytných domov ich obyvateľmi na rekreáciu po odsťahovaní sa do mesta. Je tiež záujem o kúpu neobývaných domov, ktoré majitelia rekonštruujú na rekreačné účely. V súčasnosti sa na

rekreačné účely využíva cca 46 domov, v obci sa nachádza cca 20 individuálnych chat, najmä v časti Buková. Jediné ubytovacie kapacity v obci sú k dispozícii v penzióne fy Redosta v miestnej časti Oblazov (20 lôžok), stravovacie kapacity sú obmedzené na miestne pohostinstvá, salaš a reštauráciu pri penzióne fy Redosta.

V obci sa nachádza významná cykloturistická trasa „Kysucká cyklomagistrála 1. časť“, ktorá smeruje od Bytče po štátnej ceste II. Triedy II/541 smerom na Veľké Rovné.

V roku 2023 Obec Kotešová vybuďovala jej prvý úsek, ktorý je **začiatkom Kysuckej cyklomagistrály, ktorá sa priamo v obci Kotešová napája na Vážsku cyklomagistrálu vedie cez obec Kotešová v smere na Veľké Rovné / Turzovku / Čadcu a končí v obci Demänová.**

Vybudovaná cyklotrasa je v staničení 0,000 00 až 0,900 00 vedená mimo hlavného a vedľajšieho dopravného priestoru ako samostatná cyklistická cestička šírky 3,0 m.

V staničení 0,900 00 až 1,02190 je trasa vedená v pridruženom dopravnom priestore oddelená od cesty II/541 úpravou nespevnenej krajnice v premennej šírke.

Cyklotrasa ďalej pokračuje popri rieke „Rovnianka“ a ukončená je na ceste II/541. Po celej dĺžke trasa vedie v katastrálnom území Kotešová. **Celková dĺžka vybudovanej cyklotrasy v roku 2023 je 1 074,55 m.**

Tok rieky Váh a príľahlé jazierka ponúkajú možnosti pre športové rybárstvo, v lesoch je možnosť poľovania hlavne na srnčiu a diviačiu zver. Príľahlé letisko v Dolnom Hričove ponúka možnosti parašutizmu, motorového a bezmotorového lietania.

3.1.1.5. Vzdelanosť

Vzdelanie populácie

Posledné aktuálne údaje o vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva v obci sú k dispozícii z r 2021. Podľa oficiálnych zdrojov je možné vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva v obci definovať nasledovne:

Stupeň vzdelania	% obyvateľstva obce
Základné	12
Učňovské bez maturity	22
Úplné stredné s maturitou	27
Vyššie vzdelanie	5
Vysokoškolské vzdelanie	14
Deti do 14 rokov	18
Bez vzdelania	0
Nezistené vzdelanie	2

Zdroj: Štatistický úrad SR

Odporúčania vyplývajúce z profesnej skladby

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce je z hľadiska stupňa vzdelania vyhovujúca, z hľadiska profesného zamerania majú najväčšie problémy s nezamestnanosťou obyvateľia so vzdelaním v oblasti obchodu a ľahkého priemyslu v čítane remesiel.

V najbližšom období bude v súvislosti s pripravovanou realizáciou priemyselného parku potrebné zabezpečiť pre obyvateľstvo vzdelanie podľa potrieb investorov, prípadne pomocou rekvalifikácie v spolupráci s UPSVAR Bytča.

3.1.1.6. Doprava a technická infraštruktúra

Doprava

Cestná doprava

Obcou Kotešová prechádzajú dve štátne komunikácie 2. triedy a to štátna cesta II. Triedy č. II/507 Bytča – Kotešová - Žilina a štátna cesta II/541 Kotešová - Veľké Rovné. Tieto dve komunikácie sa v obci križujú. Obslužnosť obce ďalej zabezpečuje sieť miestnych komunikácií. Budovaná diaľnica D1 sa dotýka katastra obce z južnej strany. Na diaľnicu D1 sa napája privádzačom zo štátnej cesty II/507 do Bytče.

Železničná doprava

Okrajom katastra obce prechádza hlavná železničná trať č.120 Bratislava - Žilina, ktorá by v budúcnosti mala byť modernizovaná na rýchlosť 160 km/h. Diaľnica D1 ovplyvní železničné spojenie z obce predovšetkým nutnosťou prekládky železničnej trate, v rámci ktorej už bola zrušená železničná zástavka v obci.

Letecká doprava

Najbližšie letisko s domácimi a medzinárodnými letmi priamo susedí s katastrom obce Kotešová. Cestnou dopravou je letisko vzdialené od obce Kotešová cca 10 km. Katastra obce sa dotýka ja plánované predĺženie VPD letiska Dolný Hričov, pričom po predĺžení vzletovej a pristávacej dráhy sa letisko čiastočne dostane aj na kataster obce Kotešová. Z tohto dôvodu je potrebné v katastri vyčleniť plochy pre ďalší prípadný rozvoj letiska.

Riešenie hromadnej dopravy

Celkové riešenie hromadnej dopravy v obci je možné zabezpečiť len autobusovou dopravou. Súčasná úroveň verejnej autobusovej dopravy je nepostačujúca, je potrebné dosiahnuť posilnenie spojov predovšetkým v exponovaných časoch k dosiahnutiu spokojnosti občanov.

Technická infraštruktúra

Vodovod

Súčasný zásobovanie vodou je zabezpečené z verejného vodovodu na cca 90%. Bez zásobovania vodou z verejného vodovodu zostala len miestna časť Buková, kde je cca 190 stálych obyvateľov. Spoločnosť Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s. plánuje zavodenie a odkanalizovanie okresu Bytča - obec Kotešová bude pripojená na privádzač SKV Nová Bystrica, ktorý má viesť až do Bytče. Miestna časť Buková sa má napojiť na verejný vodovod, plánovaný pre napojenie obce Veľké Rovné. Súčasný vodný zdroj pre zásobovanie pitnou vodou je zdroj Bytča. Celkový počet vodovodných prípojok v obci je 450. Koncom roka 2023 bude dobudovaných 56800 metrov verejného vodovodu vrátane zásobovania miestnych častí Buková a Dúbrava.

Kanalizácia

Obec Kotešová v súvislosti s odkanalizovaním obce, ako aj vybudovaním vodovodu, je v súčasnej dobe do konca roka 2023 odkanalizovaná na 89 % a vodovod v obci Kotešová je vybudovaný na 93 %. V rámci projektu „Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v okrese Bytča“, bola v rokoch 2014 až 2016 vybudovaná nová kanalizačná sieť s napojením na čističku odpadových vôd v Bytči. V rámci kanalizácie ostali neodkanalizované iba časti ako je miestna časť Kotešová – Oblazov, kde z ekonomického hľadiska pre investora SEVAK ,a.s. Žilina to bola nevýhodná investícia a taktiež v pôvodnej zastavanej časti obce ostali neodkanalizované iba časti rodinných domov napr. v ulici pod kostolom, kde by sa musela robiť prečerpávací stanica s výtlakom, pričom obec nevedela zabezpečiť vhodné miesto na umiestnenie tejto prečerpávacej stanice. Taktiež ostali neodkanalizované rodinné domy, ktoré sú postavené za riekou Rovnianka a majitelia domov si musia tieto kanalizačné prípojky spraviť na vlastné náklady s použitím pretlakov popod riekou Rovnianka a zabudovaním čerpadiel. V rámci výstavby nových rodinných domov v zmysle platného Územného plánu obce Kotešová, boli postavené nové rodinné domy v lokalite Lán, kde je spracovaný aj projekt a právoplatné stavebné povolenie na odkanalizovanie a vybudovanie vodovodu, avšak zatiaľ nebol tento projekt z finančných dôvodov zrealizovaný, pričom obec Kotešová sa bude uchádzať o dotáciu z eurofondov na realizáciu tohto projektu, ďalej nie sú odkanalizované časti obce Vyševsie, (jedná sa cca o 13 rodinných domov, pričom tu nie je ani verejný vodovod, obyvatelia majú žumpy a vŕtané studne) a lokalita v hornej časti obce – ulica pod kostolom kde je cca 20 rodinných domov (obyvatelia majú verejný vodovod) s pokračovaním do lokality Sedliskách, kde prebehla výstavba nových rodinných domov (zatiaľ je tu 13 nových rodinných domov a bude tu ešte 7 nových domov postupne postavených) – v tejto lokalite taktiež využívajú obyvatelia žumpy a vŕtané studne, nakoľko tu nie je možné z ekonomického hľadiska vybudovať v súčasnosti prečerpávaciu stanicu na odkanalizovanie a prepojenie do stoky na existujúcu novú kanalizáciu.

Teplota a plyn

Zásobovanie teplom je zabezpečované individuálne z malých domových kotolní. Staršia bytová zástavba a menšie objekty občianskej vybavenosti sú vykurované lokálne. Palivová základňa je zemný plyn, uhlie, drevo a elektrina (na ústupe). Obec je celá splynofikovaná, okrem miestnej časti Oblazov. Celková dĺžka plynovodu v obci je cca 10 km, kapacita je dostatočná na pokrytie všetkých domácností v obci. Rozšírenosť v obci je možná podľa potreby. Vzhľadom na vysoký nárast cien plynu a návrat obyvateľstva ku klasickým palivám však nie je možné do budúcnosti predpokladať výrazný rozvoj v plynofikácii obce.

Elektrická energia

Obec Kotešová je zásobovaná elektrickou energiou priamo z linky č. 288 (rozvodňa 110/22 kV Vodné elektrárne Trenčín, závod Dolný Hričov- rozvodňa SSE 110/22kV Bytča zo severnej časti územia.) a nepriamo z odbočky linky č. 201 pre mesto Bytča z južnej časti územia z 22 kv prípojky – odbočka z linky č. 288 pre sídelný útvar Veľké Rovné. V r. 1994 bola linka č. 288 rekonštruovaná. Priamo z uvedenej linky je napojený Oblazov, (trasa č.8), Kotešová (trasa č. 3 a 4). Z odbočky linky č. 201 je napojená južná časť obce (trasa č.1 a 2). Z 22 kv prípojky pre Veľké Rovné je napojená severná obytná časť Kotešovej (trasa č. 5) a Bukovej (trasa č. 7). V obci Kotešová je vybudovaných 8 distribučných trafostaníc rôzneho konštrukčného vyhotovenia, ich výkon je od 160kVA do 400kVA. Trafostanice sú vo vyhovujúcom stave. Z distribučných trafostaníc sú vedené sekundárne vývody do

verejných rozvodov resp. k určitým väčším odberateľom (Rezbár, PD Kotešová, ZŠ Kotešová, kultúrny dom a pod.)

3.1.1.7. Životné prostredie

Obec Kotešová sa nenachádza v CHKO, ale v susedstve CHKO Kysuce. Z hľadiska fytoгенetickeho patrí územie obce Kotešová do flóry Javorníckej oblasti západobeskydských Karpát. Z divjej zveri je hojne zastúpená hlavne srnčia a diviacia zver. Pri intenzívnej poľnohospodárskej výrobe v minulosti (ktorá je dnes v útlme) nastal citeľný úbytok drobnej pernatej zveri a zajacov. Cez územie obce vedie hlavná migračná cesta vtáctva na jar a jeseň. Krajinársky je územie na rozhraní kotlinovej krajiny a krajiny monokultúrnych lesov. Vegetačný kryt tvoria jaseňové, hrabové a bukové lesy, krajina je so stredným zastúpením lesov a riedkym zastúpením krov. Hlavná lesná drevina je borovica lesná. V obci sa nachádza niekoľko exemplárov starých vzácných líp. Lesy nie sú poškodené imisiami, ťažba dreva je vykonávaná v súlade s PHP len do výšky ťažobných plánov max. 1500 m³ ročne. Ťažba dreva má každoročne klesajúci trend z dôvodu ochrany vlastných lesov.

Z ekologického hľadiska je krajina mierne chladná, vrchovinného typu, vidieckeho charakteru so sústredeným sídlom a s aktivitou obyvateľov v priemysle, službách, ale aj v poľnohospodárstve, ktoré je s v súčasnosti v útlme.

Poľnohospodárska pôda nachádzajúca sa mimo zastavané územie je v prevažnej miere v užívaní PD Kotešová, na zastavanom území sa nachádzajú záhrady v užívaní drobných užívateľov. V obci Kotešová sú dve najlepšie bonitné triedy poľnohospodárskej pôdy 4.A5.

Hlavní znečisťovatelia životného prostredia v obci sú predovšetkým obyvatelia obce vypúšťaním odpadových vôd a splaškov do vlastných žúmp a septikov. Hlavným zdrojom hluku v obci je predovšetkým intenzívna cestná doprava.

V obci sa ročne vyprodukuje cca 393 ton odpadu (z toho 302 ton zmesového komunálneho odpadu, 20 ton odpad z cintorínov, 30 ton kameň a zemina, 27 ton drobný stavebný odpad a 2 ton vyradený elektrický šrot). Obec zabezpečuje odvoz odpadu pre svojich obyvateľov, podnikateľské prevádzky si zabezpečujú odvoz odpadu samostatne cez firmu T+T, a.s. Žilina. Separovaný zber odpadu je zabezpečený 138 veľkými nádobami na papier, sklo, plasty, tetrapaky a kovy. Obec nemá vlastnú skládku odpadov, vývoz odpadu zabezpečuje firma T+T, a.s. Žilina na svoju skládku v Bytči.

Do roku 2022 biologicky rozložiteľný **odpad** z obce Kotešová odberal konečný spracovateľ odpadu, ktorým bola spoločnosť T+T, a.s. Žilina. Od roku 2022 Obec Kotešová sama prevádzkuje malú kompostáreň a tak ona je teraz konečným spracovateľom BRO.

Drobný stavebný odpad odberajú spoločnosti „T+T, a.s. Žilina“ resp. „Obchod s palivami, s.r.o.“.

V roku 2023 Obec Kotešová realizovala projekt z dotácie EÚ, v rámci ktorého obstarala technológiu na zvoz, manipuláciu a nakladanie s BRO a tiež na zvoz a odvoz DSO. Obec obstarala 10 kusov veľkoobjemových kontajnerov, traktor s čelným nakladačom a drvič drevnej hmoty, ktoré slúžia na zber a zvoz BRO a DSO.

4. PODPORA Z PROSTRIEDKOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Obec Kotešová v rámci podpory z prostriedkov Európskej únie dosiaľ získala finančné prostriedky v rámci operačného programu Základná infraštruktúra, určených na spracovanie UPD a PHSR obce, v rámci Regionálneho operačného programu na „Stavebné úpravy základnej školy s materskou školou v Kotešovej“ a „Regenerácia centra obce Kotešová“. V rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013 získala obec dotáciu na vybudovanie altánu na kultúrne podujatia (vrátane hľadiska).

V programovom období 2014-2020 získala obec dotácie na tieto projekty:

- Zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu v Kotešovej (Operačný program Kvalita životného prostredia), 321 091 Eur
- Zvyšovanie kvality života v Obci Kotešová riešením problematiky predprimárneho vzdelávania (Integrovaný regionálny operačný program), 219 053 Eur
- Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy vybudovaním cyklotrasy v obci Kotešová (Integrovaný regionálny operačný program), 452 685 Eur
- Podpora triedeného zberu v Obci Kotešová (Operačný program Kvalita životného prostredia), 169 346 Eur
- Riešenie migračných výziev v obci Kotešová (Integrovaný regionálny operačný program). 5200 Eur

Z uvedeného vyplýva, že Obec Kotešová je veľmi aktívna a úspešná pri čerpaní dotácií zo zdrojov Európskej únie v každej oblasti verejného života – školstvo, životné prostredie, kultúra, cestovný ruch a pod.

5. SWOT ANALÝZA

Úlohou **SWOT analýzy** je prezentácia výsledkov socio-ekonomickej analýzy obce, ako aj analýzy výsledkov realizovaných opatrení vo forme objektívnej, výstižnej, hutnej a čo najkomplexnejšej charakteristiky vyváženého vývoja obce.

SWOT analýza (**S**trong points, **W**weak points, **O**portunities, **T**hreats) – štandardná metóda, ktorá sa používa na prezentáciu analytických poznatkov o najrozličnejších objektoch skúmania. Jej výhody:

- Oproti obvyklým analytickým metódam prezentuje vyvážený pohľad na minulosť, súčasnosť a budúcnosť obce Kotešová.
- Svojím usporiadaním do štyroch kvadrantov (silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia) dobre vyhovuje charakteru úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégií a ich implementácie počas celého programovacieho obdobia.
- Umožňuje pružne realizovať spätné korekcie jednotlivých identifikovaných javov vrátane ich preradenia do iných kvadrantov, ak si to vyžadujú meniace sa pohľady na budúci vývoj analyzovanej obce.
- Vytvára predpoklady, aby v rovnako prehľadnej štruktúre, ako bola vytvorená analýza, bola formulovaná aj stratégia usmernenia budúceho vývoja obce:
  - ako zachovať, resp. rozvíjať silné stránky obce,
  - ako odstraňovať, resp. eliminovať slabé stránky obce,
  - ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj obce,
  - akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam ďalšieho rozvoja obce.

Silné stránky :	Slabé stránky :
<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná geografická poloha na rozvoj priemyslu, • Blízkosť krajského mesta Žilina a okresného mesta Bytča • Lacná pracovná sila • Relatívne vysoký podiel stredoškolsky vzdelanej pracovnej sily • Optimálna veková štruktúra populácie • Atraktivnosť prostredia pre investičný kapitál – po vybudovaní priemyselného parku • Potenciál územia pre bývanie, rozvoj rekreácie a turizmu, zdravé životné prostredie v obci a pekné okolie • Spracovaná územnoplánovacia dokumentácia • Vytváranie priaznivých podmienok pre podnikanie • Hustota regionálnej cestnej a železničnej siete a dobré napojenie na hlavné dopravné koridory • Blízkosť novobudovanej diaľnice D1 Bratislava – Žilina • Blízkosť medzinárodného letiska Dolný Hričov 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočné inštitucionálne pokrytie pre čerpanie fondov EÚ • Nedoriešené majetkové vzťahy k pozemkom • Nedostatočná technická infraštruktúra hlavne nedobudovaná kanalizácia, zastaralá rozvodná sieť pitnej vody • Nízka úroveň povedomia o problematike separovaného zberu odpadov a zariadenia na spracovanie odpadov • Nedostatočný prístup k informáciám • Chýbajúca občianska vybavenosť a zhoršujúci technický stav kultúrnych, sociálnych a zdravotných zariadení • Nedostatočná sociálna infraštruktúra a absencia sociálnych zariadení • Nedostatok priestorov pre celoročné voľnočasové aktivity • Slabá úroveň a aktivita tretieho sektora • Nedostatočná frekvencia autobusového spojenia a s okresným a krajským mestom • Narastanie individuálnej automobilovej dopravy • Nedostatočne vybudované chodníky pre peších, v rámci obce • Nevyhovujúci dopravno-technický stav časti dopravnej infraštruktúry ako cesty, mosty, chodníky a pod. • Nedostatok moderných športových, relaxačných a oddychových zariadení pre aktívny oddych • Absentujú bezbariérové prístupy do budov a na chodníky

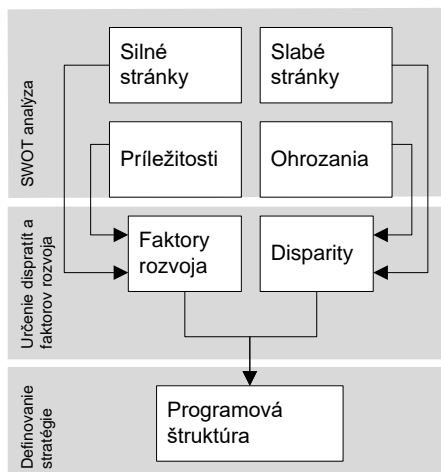
Príležitosti :	Ohrozenia :
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojenie sa do medzinárodnej spolupráce a partnerských sietí • Posilňovanie spolupráce so susednými regiónmi a obcami pri riešení medzinárodných a domácich projektov zameraných na dosiahnutie trvaloudržateľného rozvoja regiónu • Využívanie programu hospodárskej pomoci EÚ • Podpora príchodu investorov vytváraním vhodných investičných podmienok • Zvýšenie investícií na regionálnu infraštruktúru v spojitosti s prípravou a rozvojom priemyselného parku • Doriešenie majetkovo právnych a vlastníckych vzťahov k pôde • Optimalizácia a skvalitnenie systémov zdravotnej a sociálnej starostlivosti • Možnosť zvýšeného využitia prírodného potenciálu pre rekreáciu a rozvoj cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatky pri využívaní eurofondov • Slabá ponuka atraktívnych pracovných príležitostí • Malý záujem absolventov škôl zakladať vlastné podniky • Narastanie skupiny obyvateľov, ktorá má problémy s uplatnením na trhu práce • Zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých hlavne marginalizovaných skupín obyvateľstva • Nedostatok kvalitných pracovných miest spôsobuje odchod mladej vzdelanej populácie mimo obec • Rastúci tlak konkurenčného trhu na lokálne podniky • Nedostatočná obnova kultúrnych pamiatok • Nedostatočné riešenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti • Pokles záujmu o kultúru

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

<ul style="list-style-type: none"> • Podpora podnikateľských subjektov v oblasti cestovného ruchu a zvyšovanie príťažlivosti vidieka • Zvyšovanie úrovne kvalifikovanej pracovnej sily a vytváranie podmienok pre jej racionálne využitie • Kvalitný územný plán a možnosť využitia územia v rámci nových plôch pre investície • Potenciál rozvoja územia na individuálnu bytovú výstavbu s inžinierskymi sieťami • Možnosti využitia štrukturálnych fondov EU na zaujímavé projekty obce • Možnosť dobudovania verejných priestranstiev v obci – komunikácie, chodníky, námestie, • Vybudovania priameho napojenia na novobudovanú diaľnicu D1 • Podpora rozvoja informačných technológií umožní lepší prístup k informáciám občanom obce	<ul style="list-style-type: none"> • Nedoriešené vlastnícke vzťahy pôdy • Nedostatočné riešenie problémov súvisiacich s kvalitou prostredia • Nedostatok finančných zdrojov na realizáciu investičných projektov v technickej a sociálnej infraštruktúre • Absencia čistiare odpadových vôd a postupná zastaranosť kanalizačných sietí • Zvyšujúci sa podiel nákladnej cestnej dopravy v obci spôsobujúci hluk a emisie • Pomalý rozvoj cezhraničnej spolupráce v rámci regiónu • Silná konkurencia okolitých obcí pri predkladaní projektov v rámci fondov EU • Rast podielu sociálne marginalizovaných skupín obyvateľstva a mládeže s negatívnymi dopadmi na vývoj kriminality, • nekonkurenčné zvýhodňovanie zahraničných investorov voči slovenským zo strany štátu • strata výhod pre zahraničných investorov v dôsledku vyrovnávania nákladov s EU • presun zahraničných investorov na východ od Slovenska • zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií
---	--

6. URČENIE KLÚČOVÝCH DISPARÍT A HLAVNÝCH FAKTOROV ROZVOJA

Potreba určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je daná nutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti programového dokumentu. Určenie disparít a faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy spresňuje smerovanie podpory na odstránenie, alebo zmiernenie koherentne usporiadaných disparít s využitím faktorov rozvoja. Disparity sú usporiadané koherentne podľa ich závažnosti a času potrebného na ich odstránenie.

Postup určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja a definovania stratégie

6.1 Hlavné disparity a faktory rozvoja obce Kotešová

Predmetom nasledovnej tabuľky je rozpracovanie kľúčových disparít a faktorov rozvoja na základe SWOT analýzy vo vzťahu k prioritnej osi Infraštruktúra a prioritnej osi Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb prostredníctvom inovácií s regionálnym priemetom pre obec Kotešová.

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
Prioritná os 1. Infraštruktúra	Prioritná os 1. Infraštruktúra
1. Morálna a fyzická zastaranosť infraštruktúry školských zariadení	a. Rekonštrukcia a modernizácia školských zariadení
2. Nevyhovujúci stav verejných priestranstiev a verejnej zelene	b. Dobudovanie vodovodných sietí, kanalizácie a ČOV c. Rekonštrukcia mostných objektov a komunikácií
3. Nízka hustota pokrytia územia v oblasti odpadového hospodárstva a zhodnocovania odpadov	d. Dobudovanie a modernizácia odpadového hospodárstva, zavádzanie moderných technológií spracovania odpadov
4. Nedostatok poskytovaných sociálnych služieb	e. Dobudovanie objektov vhodných na prevádzku sociálnych zariadení
5. Zlý technický stav zariadení zdravotníckych služieb	f. Zabezpečenie infraštruktúry na zlepšenie dostupnosti regiónov a kvality ŽP g. Modernizácia zariadení zdravotníckych služieb
6. Chýbajúca podpora turizmu	h. Budovanie atrakcií pre turistov i obyvateľov i. Organizácia spoločenských akcií a podpora tradícií

Prioritná os 2. Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb prostredníctvom inovácií	Prioritná os 2. Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb prostredníctvom inovácií
1. Inovačné zaostávanie	a. Stabilné a podnikateľské prostredie podporujúce hospodársky rast a investície
2. Zastaranosť výrobných technológií	b. Priame a nepriame finančné a ostatné nástroje na podporu inovácií
3. Nedostatok fixného kapitálu	c. Podpora budovania priemyselných parkov, inovačných centier, inkubátorov
4. Nedostatočný dopyt po inováciách v podnikateľskom sektore, slabá motivácia podnikov pre zavádzanie inovácií	d. Podpora budovania clustrov
5. Nízka kvalita, efektívnosť, dostupnosť a flexibilita verejných služieb poskytovaných, občanom, podnikateľom a verejnej správe	e. Široké uplatnenie pamäťových a fondových inštitúcií pri budovaní znalostnej spoločnosti a obnova ich národnej infraštruktúry

7. STRATÉGIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

7.1. Východiská stratégie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Vo všeobecnosti definovanie rozvojovej stratégie predstavuje tvorivo náročnú tímovú aktivitu, ktorá je realizovaná partnermi zapojenými do procesu programovania na úrovni obce. Nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci sociálnych a ekonomických východísk a priamo nadväzuje na SWOT analýzu a snaží sa odstrániť, alebo zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Cieľom definovania rozvojovej stratégie je pre dané programovacie obdobie určiť programovú štruktúru. Nakoľko proces strategického plánovania tvorí vertikálne aj horizontálne prepojený systém, platí aj v prípade definovania stratégie priama previazanosť medzi jednotlivými programovými dokumentmi.

Programová štruktúra je vo všeobecnosti tvorená:

- cieľmi
- prioritami
- opatreniami
- aktivitami
- merateľnými ukazovateľmi, ktoré sú sledované pre každú vyššie definovanú entitu.

Pri definovaní stratégie je dôležité dbať nato, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné. To znamená, aby sa opatrenia medzi jednotlivými prioritami v programe (vnútorná koherencia), ale aj medzi jednotlivými programovými dokumentmi neprekrývali (vonkajšia koherencia). Zmyslom koherencie je, aby nebolo možné rovnaké opatrenia financovať v rámci viacerých priorít a programov.

Globálny cieľ

Ciele tvoria hierarchicky usporiadanú štruktúru na ktorej vrchole sa nachádzajú globálne ciele jednotlivých programov. Na vrchole hierarchie globálnych cieľov je strategický cieľ. Tento reprezentuje určité súhrnné vyjadrenie uvedeného cieľového stavu.

Špecifické ciele

Špecifické ciele predstavujú jasnú, výstižnú a hutnú charakteristiku cieľového stavu, ktorého dosiahnutie je zámerom rozvojovej stratégie na detailnejšej úrovni ako je globálny cieľ.

Priority

Definícia a zdôvodnenie priorít predstavuje vymedzenie priorít vrátane argumentácie odôvodňujúcej toto vymedzenie. Táto argumentácia vychádza zo špecifických cieľov. Navonok sú priority daného programového dokumentu zosúladené s prioritami programovacích dokumentov na vyššej úrovni regionálneho členenia. To znamená, že priority PHSR obce Kotešová nadväzujú na priority Operačných programov. Prostredníctvom definovania priorít príslušný riadiaci orgán určí hlavné oblasti smerovania podpory. Ide o strategické rozhodnutie partnerov, ktoré vychádza zo SWOT analýzy a určených faktorov rozvoja.

Je potrebné aby definícia a zdôvodnenie priorít zohľadňovali tiež skutočnosť, že každá priorita vyžaduje jasne kvantifikovateľné a merateľné ukazovatele. Z hľadiska uskutočniteľnosti monitorovania a hodnotenia je vhodné zamerať sa skôr na menší počet priorít, ktorý by mal byť rovnaký, ako je počet špecifických cieľov.

Opatrenia

Opatrenia predstavujú súhrn aktivít napomáhajúcich realizáciu priorít. Je dôležité, aby opatrenia boli vybrané takým spôsobom, aby sa medzi jednotlivými prioritami neprekrývali, ale synergicky dopĺňali.

Prehľad opatrení na realizáciu priorít obsahuje úvod do každej prioritnej oblasti vrátane počtu opatrení, informáciu o cieľoch, výsledkoch a aktivitách

Aktivity

Aktivity predstavujú typy činností – projektov, ktoré budú v rámci vymedzených opatrení podporované.

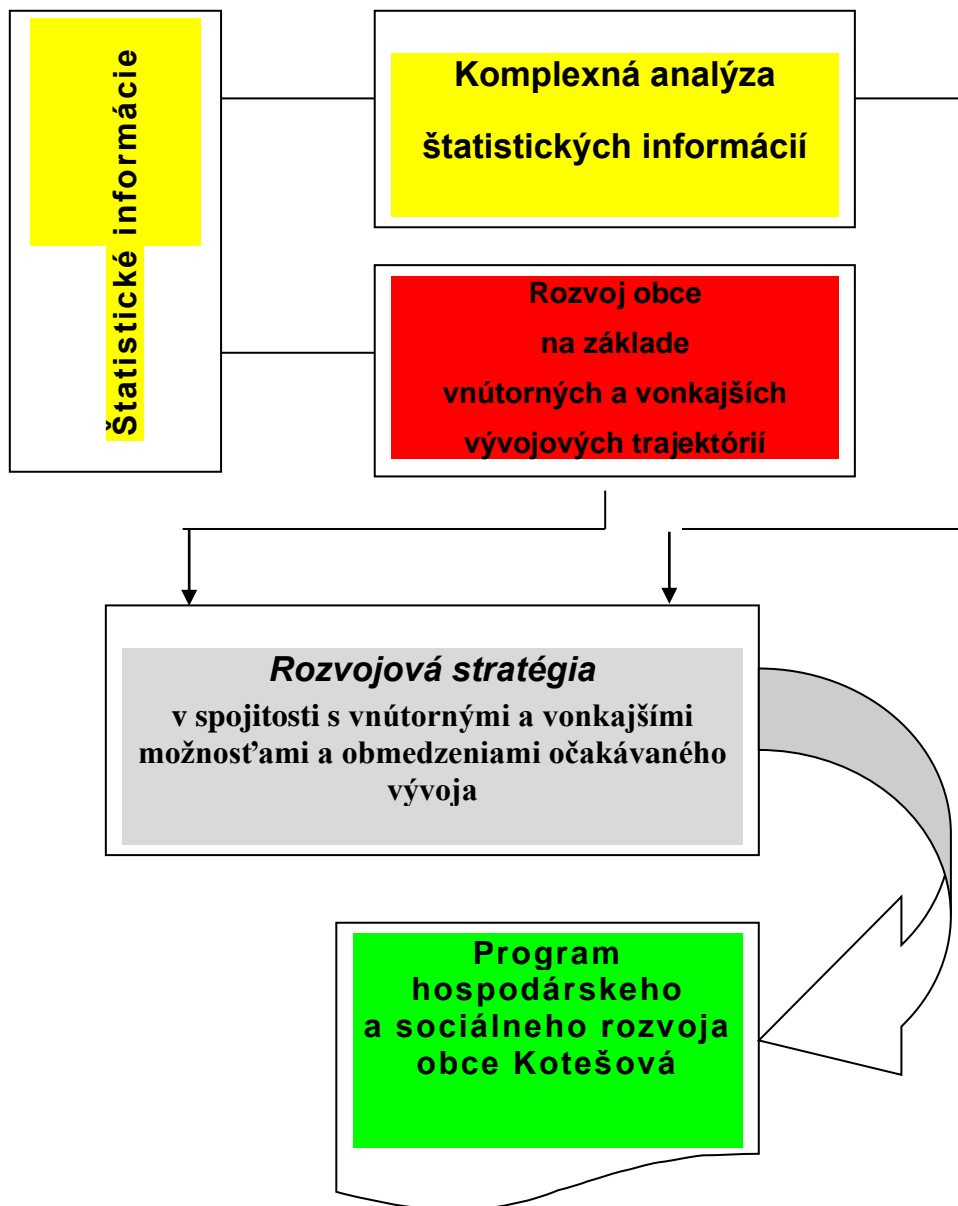
Podľa pravidiel platných pre poskytovanie štrukturálnej pomoci musia byť ku každej aktivite vo všetkých programových dokumentoch priradené tzv. oblasti pomoci.

Oblasti pomoci (**Fields Of Intervention**¹) sú medzinárodným číselníkom pre kategorizáciu intervencií regionálnej politiky. Pri každom opatrení je potrebné uviesť príslušný kód a názov oblasti pomoci. Pre zjednodušenie plánovania, implementácie a hodnotenia programu je vhodné pri definovaní opatrení vychádzať z tejto kategorizácie.

Základná schéma väzieb tvorby stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová je na nasledovnom obrázku.

---

¹ zoznam a kódy oblastí pomoci sú uvedené v pracovných dokumentoch EK

Základné väzby tvorby stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Popis rozvojovej stratégie vychádza zo strategických prístupov predstaviteľov samosprávy k regionálnemu rozvoju a udáva náčrt spôsobu realizácie globálneho cieľa prostredníctvom plnenia špecifických cieľov. Venuje pozornosť nadväznostiam strategických cieľov na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty na národnej úrovni a ich súladu s politikami, ktoré sa dotýkajú rozvoja spravovaného územia. Charakterizuje aj nadväznosť realizácie strategických cieľov na disponibilné finančné zdroje a administratívne kapacity. Mal by zdôrazniť existujúci potenciál rozvoja regiónu a stanoviť celkové ciele za účelom zhodnotenia a merania úspešnosti stratégie z hľadiska efektívnosti.

Pri popise rozvojovej stratégie by mali byť pri všetkých programových dokumentoch bližšie charakterizované opatrenia a aktivity. Pri popise aktivít by mali byť určené:

- oprávnené oblasti na prijímanie podpory

- oprávnené typy príjemcov pomoci
- oprávnené náklady, ktoré budú príjemcom pomoci na realizáciu projektu poskytnuté.

7.1.1 Výsledky analýzy súčasnej situácie

Stratégia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová na obdobie 2023-2030 vychádza z analýz pre jednotlivé potreby obce a regiónu, SWOT analýzy, ktoré identifikujú kľúčové disparity a faktory rozvoja a z regionálnych a národných programových dokumentov. Nadväzuje na Partnerskú dohodu SR na roky 2021 – 2027 a na Program Slovensko z nej vyplývajúci. Prioritné osi sa budú zameriavať na jednotlivé oblasti budovania dostupnej a kvalitnej verejnej infraštruktúry miest a obcí (sídiel) a ich napojenie na sieť vyššieho významu ako významných faktorov determinujúcich konkurencieschopnosť územia a kvalitu života pre jeho obyvateľov.

SWOT analýza Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová poukazuje na existujúce disproporcie v zabezpečení rozvoja školskej infraštruktúry, zdravotnej a sociálnej infraštruktúry a tiež cestnej infraštruktúry ako i oblasti životného prostredia. Zároveň však naznačuje smery, prostredníctvom ktorých bude možné dosiahnuť zlepšenie súčasnej nevyhovujúcej situácie. V SWOT analýze sú identifikované hlavné silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia, ktoré výstižne popisujú súčasný stav jednotlivých oblastí.

V oblasti školskej infraštruktúry boli na základe vykonaných analytických prác identifikované nasledovné kľúčové disparity: rezervy v možnosti obnovy vzdelávacích zariadení a ich komplexného vybavenia, nie úplne využitá možnosť modernizácie existujúcich vzdelávacích zariadení a ich vnútorného vybavenia vyvoláva zvýšenie prehĺbenia edukačnej priepasti, nezavádzanie moderných metód, spôsobov, technológií vzdelávania s dôrazom na využívanie nových technológií znižuje konkurenčnú schopnosť regiónu

V oblasti životného prostredia medzi najväčšie ohrozenia v obci je možné zahrnúť nedostatočnú úroveň úpravy odpadových vôd, nízky podiel obyvateľstva pripojeného ku kanalizácii a neexistenciu centrálnej čistiarne odpadových vôd, riziká súvisiace s nepredvídateľnými prírodnými katastrofami (záplavy, suchá), absencia nových technológií na zhodnocovanie a likvidáciu odpadu, zníženie biodiverzity pod tlakom ľudských aktivít, zvyšovanie ekologického zaťaženia územia, najmä z titulu záberu plôch pre rozvoj dopravnej infraštruktúry a investičnej výstavby.

V oblasti cestnej infraštruktúry je najväčším ohrozením oneskorenie pri výstavbe a rekonštrukcii ciest, obmedzená možnosť zabezpečenia finančnej spolupráce štátu pri príprave a realizácii projektov dopravnej infraštruktúry, nedostatočné zdroje obce na dobudovanie siete miestnych komunikácií, zastaralé a nevyhovujúce miestne dopravné značenie, rast individuálnej dopravy pri súčasnom poklese verejnej dopravy a poddimenzovaná verejná doprava.

7.1.2 Vízia Programu Slovensko na roky 2021 – 2027

Identifikácia oblastí podpory:

Priority Program Slovensko 2021 - 2027
1: Veda, výskum a inovácie
2: Digitálna pripojiteľnosť
3: Energetická efektívnosť a dekarbonizácia
4: Životné prostredie
5: Udržateľná mestská mobilita
6: Doprava
7: Adaptabilný a prístupný trh práce
8: Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie
9: Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu
10: Záruka pre mladých
11: Aktívne začlenenie a dostupné služby
12: Aktívne začlenenie rómskych komunít
13: Sociálne inovácie a experimenty
14: Moderné regióny
15: Fond spravodlivej transformácie
16: Potravinová a materiálna deprivácia

7.1.3 Východiskové strategické dokumenty

Východiskovým dokumentom pre prípravu aktualizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová na roky 2023 - 2030 je Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová na roky 2015 – 2020 a v kontexte procesu programovania boli pri tvorbe PHSR zohľadnené tieto základné dokumenty a ich stratégie:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+
- Územný plán obce Kotešová z r. 2009 a jeho aktualizácie
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030
- Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027
- Program Slovensko na roky 2021 – 2027
- Program Rybné hospodárstvo
- Fondy pre oblasť vnútorných záležitostí – Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF) a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI)
- Interreg VI Slovensko-Poľsko
- Interreg VI Poľsko-Slovensko
- Spoločná poľnohospodárska politika 2023-2027

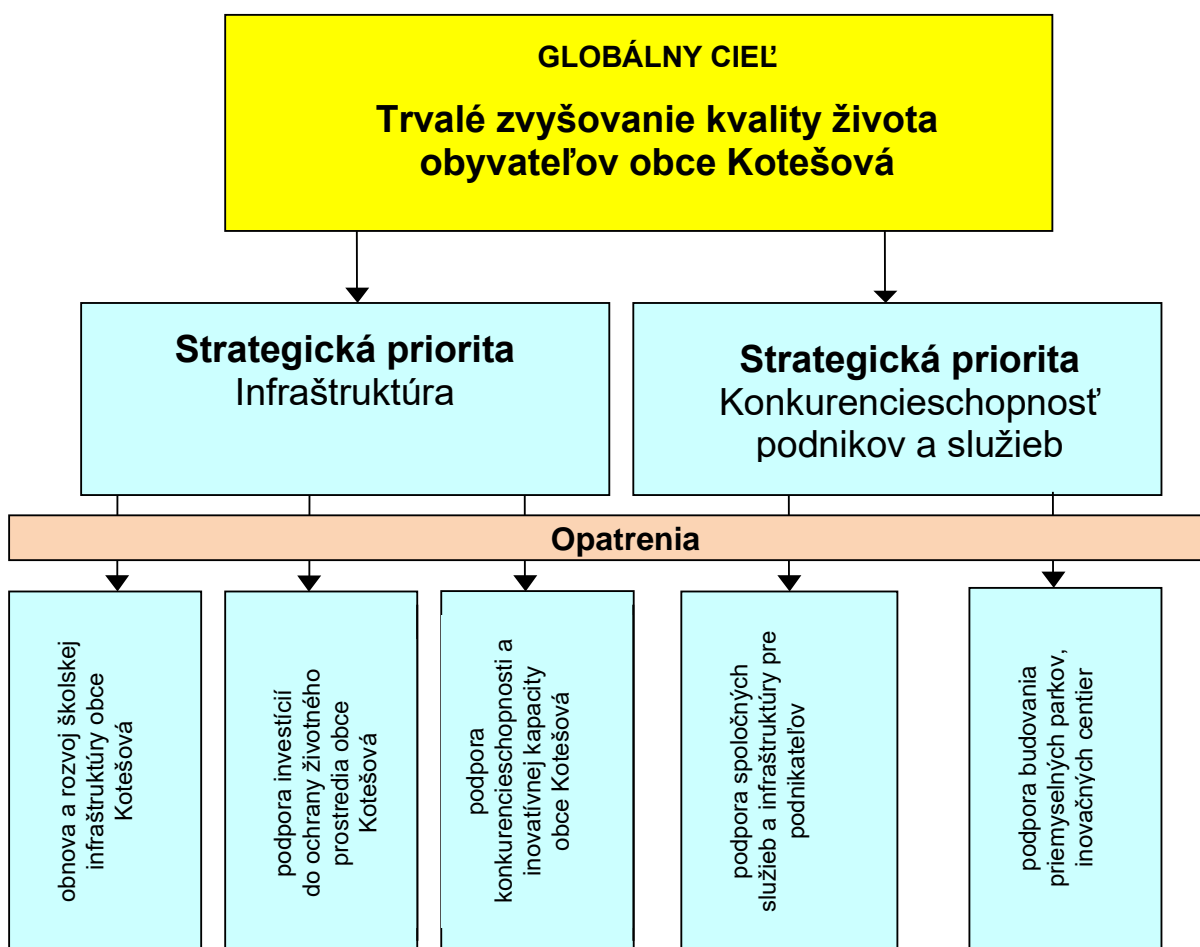
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska
- Strategické usmernenia Spoločenstva
- Stratégia EURÓPA 2030
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021– 2025
- Stratégia akčný plán rodovej rovnosti
- Akčný plán energetickej efektívnosti
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021-2030
- Programové vyhlásenie vlády SR
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2022
- Program stability Slovenska na roky 2023-2026
- Marketingová stratégia Slovenskej agentúry pre cestovný ruch
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja SR – Slovensko 2030
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2030
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Stratégia rozvoja kultúry
- Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR

7.2 Ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

7.2.1 Globálny cieľ

Globálnym cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová je: „**Trvalé zvyšovanie kvality života obyvateľov obce Kotešová**“ Tento globálny cieľ je zabezpečovaný strategickou prioritou 1. Infraštruktúra, ktorej cieľom je zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb. Zároveň takto definovaným globálnym cieľom je zabezpečená vnútorná a vonkajšia koherencia.

V záujme ďalšieho vyváženého rozvoja a konkurencieschopnosti obce Kotešová je nevyhnutné prostredníctvom dobudovania a modernizácie základnej infraštruktúry ako aj podporou zvyšovania konkurencieschopnosti podnikov služieb, umožniť prenikanie rastových efektov z rozvinutejších území Žilinského kraja. Tým sa zabezpečí znižovanie vnútro regionálnych disparít. Minimálne rovnako dôležité však je zvyšovať výkonnosť a konkurencieschopnosť výroby a služieb, s dôrazom na verejné služby poskytované občanom a podnikateľom v regióne.

7.2.2 Špecifické ciele

Globálny cieľ PHSR obce Kotešová bude dosahovaný prostredníctvom zvyšovanie pozitívneho vplyvu **Opatrení** na kvalitu života občanov i návštevníkov.

7.2.2.1 Infraštruktúra

Kvalita a úroveň poskytovania služieb obce Kotešová v oblasti školstva je priamo úmerná stavu budov a zariadení, v ktorých sa nachádzajú. V obci je jedna základná škola s materskou školou, ktorej zriaďovateľom je obec. Mimoškolské zariadenie predstavuje školský klub detí pri základnej škole. Poskytované služby v oblasti školstva sú dlhodobo poznačené nedostatkom investícií zo strany štátu ako aj zo strany obce, do ktorej pôsobnosti toto zariadenie prešlo v zmysle zákona o prechode kompetencií.

V oblasti infraštruktúry životného prostredia s dôrazom na zabezpečovanie primeranej životnej úrovne a ochrany životného prostredia sa na území obce prejavuje ako problém vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou – vodovody, kanalizácia, čistiarne odpadových vôd, separácia a zneškodňovanie odpadov. V oblasti životného prostredia budú podporované najmä aktivity zamerané na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry a nakladania s odpadmi.

Cestná infraštruktúra je jedným z limitujúcich faktorov rozvoja územia. Koncepcia rozvoja cestnej siete každej krajiny a teda aj SR musí prioritne vychádzať z požiadaviek na dopravnú obsluhu vlastného územia, ktoré je determinované demografiou, urbanizáciou, ekonomickým potenciálom, turistickou atraktivitou, ale aj obmedzeniami z hľadiska životného prostredia. Takýto prístup vedie k prioritám budovania cestných ťahov z pohľadu vnútroštátnych dopravných potrieb a potrieb tranzitnej dopravy vo vzťahu k medzinárodnej cestnej sieti.

Dopravná infraštruktúra predstavuje dôležitý faktor v zvyšovaní konkurencieschopnosti regiónu, vytvára spojenie medzi regiónmi SR a centrálnymi trhmi EÚ, podmieňuje rozvoj cestovného ruchu, prílev zahraničných investícií, je neoddeliteľnou súčasťou každodenného života obyvateľov. Bez výkonného dopravného systému, ktorý umožní plne využívať vnútorný trh a globalizovaný obchod je ťažké koncipovať silný ekonomický rast, ktorý môže vytvoriť pracovné miesta a zvyšovať životnú úroveň obyvateľov.

Cieľom rozvoja a modernizácie dopravnej infraštruktúry je reagovať na problémy vzniknuté súčasným stavom dopravnej siete. Zameranie rozvoja dopravnej infraštruktúry vychádza predovšetkým z požiadaviek na zlepšenie kvality najmä infraštruktúry cestnej dopravy s prihliadnutím na zvyšovanie bezpečnosti a spoľahlivosti dopravy.

V rámci tejto infraštruktúry je dávaný dôraz aj na rozvoj občianskej vybavenosti a infraštruktúry cestovného ruchu.

7.2.2.2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb

Inovačná infraštruktúra je v Žilinskom kraji v porovnaní s vyspelými regiónmi EÚ relatívne málo rozvinutá, z tohto dôvodu je dôležitý postupný rozvoj materiálnej ale aj nemateriálnej, teda poradenskej inovačnej infraštruktúry. V oblasti materiálnej inovačnej infraštruktúry bude príspevkami podporované zakladanie a rozvoj inkubátorov, technologických centier a technologických parkov, ktoré priamo podporujú vznikajúce inovačné firmy a zároveň technologické parky patria k významným nástrojom pre alokáciu zahraničných technologických firiem v regióne. V oblasti nemateriálnej infraštruktúry patrí

poradenstvo v oblasti inovačných aktivít, poradenstvo v oblasti ochrany duševného vlastníctva, patentové poradenstvo vrátane poradenstva v oblasti financovania patentovej ochrany, poradenstvo v oblasti financovania inovačných aktivít, poradenské aktivity manažmentu inkubátorov a poradenstvo v oblasti procesov spin off a technologického transferu sú dôležitým doplňujúcim nástrojom na podporu inovačnej infraštruktúry. Pri implementácii aktivít operačného programu budú podporované aktivity koncentrované na podporu nových, resp. vznikajúcich malých a stredných technologicky orientovaných firiem najmä v oblastiach zabezpečujúcich potenciálny rozvoj mesta, regiónu a tým aj celého Žilinského kraja.

Opatrením Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov v obci Kotešová by sa mal odstrániť relatívne nízky záujem o zavádzanie inovácií do praxe. Opatrenie je zamerané na budovanie infraštruktúry, tzn. budovanie priemyselných parkov, podpora rekonštrukcie, prípadne sanácie výrobných hál a revitalizácie priemyselných lokalít pre nové podnikateľské aktivity, ako aj na stimuláciu inovácií podnikateľov poskytovaním vhodných služieb, vytváraním materiálnej a logistickej infraštruktúry, väčšou spolupracou prostredníctvom formalizovania vzťahov medzi nimi navzájom formou budovania sietí alebo klastrov a vytvorenie siete s informačným prepojením vybraných knižníc. Opatrením sa podporí aj budovanie inovačných centier pre podnikateľov. Ďalej zavedením služieb obvyklých v rozvinutých ekonomikách sa umožní aktívny networking pre slovenské firmy s cieľom úspechu na globálnych trhoch a trhoch EÚ.

Opatrenie sa zameriava na podporu a využitie rozvojového potenciálu regiónov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom zabezpečenia prepojenia na hlavné dopravné koridory, regenerácie sídiel a regenerácie hospodársky využiteľných pamiatkových objektov. Regenerácia sídiel zahŕňa rekonštrukciu miestnych komunikácií a procesy opravy, rekonštrukcie, adaptácie a zhodnotenia stavebného fondu, vrátane morálne a fyzicky zastaraného bytového fondu v ohrozených územiach, dobudovanie nevyhnutnej technickej infraštruktúry sídiel, ktorých realizáciou sa dosahuje regenerácia, revitalizácia a využitie rozhodujúceho rozvojového potenciálu obce.

7.3 Popis stratégie

Strategický rámec Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová „Trvalé zvyšovanie kvality života obyvateľov obce Kotešová“ je v súlade so strategickými rámcami vytvorenými na území kraja.

Obsah týchto strategických rámcov možno bližšie špecifikovať ako snahu o:

- zlepšenie podmienok pre rozvoj a rast hospodárskych aktivít
- podporu využívania inovatívnych technológií v perspektívnych odvetviach
- efektívnejšie využívanie vnútorných zdrojov regiónu
- zlepšenie kvality životného prostredia.

Obec Kotešová patrí do okresu ktorého centrom je mesto Bytča. V ďalšom rozvoji by sa mala obec dotvárať ako centrum subregionálneho významu . V návrhu hlavných zásad priestorového usporiadania a využitia územia, rozvoja sídelnej štruktúry a životného prostredia pre obec Kotešová platia zásady vztiahnuté na územie regiónu.

Z pohľadu dopravnej infraštruktúry by malo byť toto územie zabezpečené posilnenou hromadnou dopravou, ktorá by mala organicky nadväzovať na potreby jednotlivých skupín obyvateľstva s dôrazom na tých, ktorí nemôžu využívať individuálnu osobnú dopravu.

Pri definovaní stratégie rozvoja obce a regiónu sa vychádzalo z kombinácie dvoch politík prístupov. Štrukturálny prístup sa zameriava na aspekty štrukturálnej konvergenencie, v konečnom dôsledku definuje typy aktivít, ktoré budú podporované v programovacom období. Regionálny prístup sa zameriava na územnú alokáciu týchto typov aktivít.

Z výsledkov sociálno-ekonomickej analýzy možno konštatovať, že v záujme ďalšieho vyváženého rozvoja a konkurencieschopnosti Žilinského samosprávneho kraja a tým aj obce Kotešová ako jeho súčasť je nevyhnutné zamerať sa na nasledovné priority:

Cestná infraštruktúra

Dobudovanie cestnej infraštruktúry, čím sa dosiahne skvalitnenie dopravného systému v rámci kraja, lepšie prepojenie regiónu s ostatným regiónmi v rámci Slovenska a napojenie na medzinárodné koridory. Žilinský kraj svojou polohou je významným tranzitným uzlom a centrom tranzitu tovaru a ľudí.

Rozvoj školskej infraštruktúry

Dobudovanie regiónu najmä z hľadiska nevyhovujúceho stavu objektov školskej infraštruktúry a ich chýbajúcej technickej vybavenosti, čím sa prispeje ku zvýšeniu kvality systému vzdelávania.

Rozvoj zdravotnej infraštruktúry

Koncentráciou na rozvoj infraštruktúry regionálnych zdravotníckych zariadení sa zabezpečí zvýšenie kvality a efektívnosti zariadení zdravotnej starostlivosti (reštrukturalizáciou zdravotníckych zariadení) prostredníctvom podpory rekonštrukcie rozširovania a modernizácie existujúcich zdravotníckych zariadení, zvyšovania ich energetickej a environmentálnej efektívnosti a obstarania minimálneho vnútorného vybavenia. Tým sa vytvoria predpoklady pre poskytovanie kvalitnej zdravotnej starostlivosti v tejto oblasti budú podporované životaschopné zariadenia zdravotnej starostlivosti vo vlastníctve verejnej správy a neziskového sektora.

Životné prostredie

Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry najmä z hľadiska ochrany a racionálneho využívania vodných zdrojov, zabezpečenia protipovodňovej ochrany územia, ochrana ovzdušia, nakladania s odpadmi a ochrany prírody a krajiny.

Konkurencieschopnosť obce, podnikov a služieb

Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov a služieb podpora dlhodobej konkurencieschopnosti podnikovej sféry prostredníctvom podpory vzniku a fungovania inovačných procesov, inovatívnych firiem, mechanizmov podporujúcich inovácie a energetickej udržateľnosti je cieľom tejto priority.

7.3.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry

V rámci realizácie prioritnej osi Infraštruktúra vzdelávania Regionálneho operačného programu Slovenská republika boli v rokoch 2010 - 2011 v obci Kotešová realizované stavebné úpravy školy, ktoré značne skvalitnili proces vzdelávania a výchovy. V období 2014-2020 sa realizovala z programu IROP nadstavba MŠ, ktorá zvýšila kapacitu škôlky na

77 miest. Naďalej je však potrebné sa zamerať na riešenie neuspokojivého stavu školskej infraštruktúry a modernizácie vybavenia školskej infraštruktúry.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

- nevyhnutné stavebné úpravy vnútorného vybavenia existujúcich vzdelávacích zariadení v nadväznosti na skvalitnenie a/alebo zmenu obsahu vzdelávania
- podpora budovania a modernizácie vnútorného technických zariadení školskej infraštruktúry
- zlepšenie neuspokojivého technického stavu školských budov
- príprava poskytovateľov vzdelávacej starostlivosti v zavádzaní systémov manažérstva kvality do praxe

Systém školstva v obci tvoria:

Základná škola s materskou školou, ktoré sú umiestnené v 4 budovách. Mimoškolské zariadenie predstavuje školský klub.

Poskytované služby sú dlhodobo poznačené nedostatkom investícií zo strany štátu ako aj zo strany obce, do ktorej pôsobnosti tieto zariadenia prešli v zmysle zákona o prechode kompetencií a ktorá dlhodobo nemá dostatok financií na zabezpečenie potrebnej rekonštrukcie školských budov a zariadení. Dôsledkom je neuspokojivý technický stav a vysoká bariérovosť, morálna a fyzická zastaranosť technických zariadení, existencia vysokých prevádzkových nákladov, nedostatok moderných technológií a nepripravenosť poskytovateľov vzdelávacej starostlivosti zavádzať systémy manažérstva kvality v praxi.

Naplnenie priorít definovaných v oblasti školstva aj v rámci stratégie konkurencieschopnosti SR si vyžaduje premeniť tradičnú školu na modernú.

V súčasnosti nie je v silách obce zabezpečiť adekvátnu obnovu, resp. modernizáciu školskej infraštruktúry. V nadväznosti na skvalitnenie alebo zmenu obsahu vzdelávania je potrebné rekonštruovať existujúce vzdelávacie zariadenia a modernizovať ich vnútorné vybavenie.

7.3.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia

V rámci realizácie PHSR je na území obce Kotešová potrebné sa zamerať na riešenie podpory životného prostredia predovšetkým v oblasti kanalizácie a čistenia odpadových vôd.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

oblasť odpadov:

- podpora budovania zariadení na zneškodňovanie odpadov
- podpora budovania zariadení na bioodpady
- zavádzanie separovaného zberu
- zriadenie kompostární pre obce
- podpora výstavby triediacich dvorov a liniek

oblasť ochrany prírody a krajiny:

- vypracovanie plánov manažmentu chránených území
- podpora realizácie plánov manažmentu chránených území
- zabezpečenie starostlivosti a propagácie území NATURA 2000 a
- zabezpečenie spolupráce s vlastníkmi území NATURA 2000

- rekonštrukcia potoka Rovnianka – je potrebné spevniť brehy, prehĺbiť koryto, úprava okolia brehov, zábradlie, chodníky a mosty

Z hľadiska zabezpečovania primeranej životnej úrovne a ochrany životného prostredia sa na území obce Kotešová prejavuje ako problém vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou – vodovody, kanalizácia, čistiarne odpadových vôd, zneškodňovanie odpadov. V oblasti životného prostredia budú podporované najmä aktivity zamerané na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry s dôrazom na oblasť nakladania s odpadmi a ochrany prírody a krajiny.

7.3.3 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity obce

Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity sa zameriava na podporu a využitie rozvojového potenciálu regiónov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom zabezpečenia prepojenia na hlavné dopravné koridory, regenerácie sídiel a regenerácie hospodársky využiteľných pamiatkových objektov. Regenerácia sídiel zahŕňa rekonštrukciu miestnych komunikácií a procesy opravy, rekonštrukcie, adaptácie a zhodnotenia stavebného fondu, vrátane morálne a fyzicky zastaraného bytového fondu v ohrozených územiach, dobudovanie nevyhnutnej technickej infraštruktúry sídiel, ktorých realizáciou sa dosahuje regenerácia, revitalizácia a využitie rozhodujúceho rozvojového potenciálu obcí a miest.

V rokoch 2011 – 2012 bol realizovaný projekt „Regenerácia centra obce Kotešová“ ktorý bol spolufinancovaný z Regionálneho operačného programu. Projekt vo výške 589 351,84.-€ na stavebné práce, predstavoval výstavbu chodníkov a verejnej zelene v hornej časti obce Kotešová. Samotná realizácia projektu spočívala vo výstavbe chodníkov a parku pri základnej škole v Kotešovej vedľa pamätníka a pokračovala od pamätníka oslobodenia od Maďarov smerom popri škole pri ceste II/541 na Veľké Rovné. Potom asi po 300 metrov prechádzala priechodom pre chodcov na druhú stranu komunikácie a pokračuje až ku zástavke u Šuraba a potom odbočuje smerom doprava, prechádza cez most ponad rieku Rovňanka a končí približne 17 metrov od oplotenia bývalého podniku Rezbár. Súčasťou projektu bola aj výstavba 2 autobusových zastávok, oddychovej zóny na bývalom antukovom ihrisku s altánom, premostenie potoka a výstavba lavičiek a osvetlenia.

Na území obce Kotešová je nevyhnutné sa zamerať na modernizáciu a rozvoj regionálnych a miestnych cestných komunikácií.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

- dobudovanie dopravného systému regiónu, vrátane výstavby cestných obchvatov,
- odstraňovanie kritických nehodových lokalít,
- rekonštrukcia a dobudovanie miestnych komunikácií
- vybudovanie mosta pre autá na prepojenie s diaľnicou a letiskom v obci Dolný Hričov.
- vybudovanie domu sociálnej starostlivosti- pre osamelých a prestárlych občanov s kapacitou cca 30 miest,
- rekonštrukcia budovy zemianskej kúrie ako pamiatkový objekt,
- rozvoj cestovného ruchu investičnými i neinvestičnými aktivitami.

Z hľadiska zabezpečenia dopravnej obslužnosti obce a tým aj regiónu je potrebné dobudovať dopravný systém. S tým taktiež úzko súvisí odstraňovanie kritických nehodových lokalít, čím sa výraznou mierou prispeje k zvyšovaniu bezpečnosti cestnej premávky.

Kvalitná cestná sieť zabezpečujúca dopravnú obsluhu regiónu je jedným z kľúčových faktorov rozvoja SR.

Regionálna sieť cestných komunikácií je v dôsledku stále rastúceho rozvoja automobilovej dopravy neúmerne zaťažovaná, čo spôsobuje problémy nielen z hľadiska nízkej priepustnosti a častých dopravných kolízií, ale aj z hľadiska zabezpečenia primeranej údržby. Systém cestných komunikácií v regióne v najbližších rokoch doplní budovaná diaľnica D1, čím by sa malo výrazne odľahčiť intenzita dopravy na regionálnych komunikáciách.

V nadväznosti na budovanie priemyselného parku v obci sa predpokladajú viaceré zmeny v organizácii dopravy, predovšetkým potreba zabezpečenia napojenia na diaľnicu D1 a vybudovanie prístupových komunikácií do priemyselného parku..

Kvalitatívnu úroveň poskytovania služieb v oblasti zdravotníctva priamo úmerne ovplyvňuje nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav prevádzkovaných objektov a často ich vysoká bariérovosť. Kvalita a dostupnosť poskytovaných služieb je dlhodobo poznačená nedostatkom investícií zo strany zriaďovateľov. Dôsledkom je neuspokojivý technický stav veľkého počtu budov, existencia vysokých prevádzkových nákladov a následné rušenie prevádzok zdravotníckych zariadení a pretrvávajúce ťažkosti v budovaní a zabezpečovaní záchranej služby. Kvalitatívnu úroveň poskytovania služieb v oblasti zdravotníctva okrem nevyhovujúceho technického a kvalitatívneho stavu prevádzkovaných objektov negatívne ovplyvňuje morálna a fyzická zastaranosť technických zariadení a technologického zabezpečenia. Zariadenia zdravotníckej starostlivosti v súčasnosti prechádzajú procesom transformácie na neziskové organizácie a iné typy subjektov.

Stav hmotnej infraštruktúry v zdravotníctve často nespĺňa v súčasných podmienkach SR bezpečnostné a hygienické štandardy a smernice EÚ pre ochranu pacientov a zdravotníckeho personálu a neumožňuje poskytovať kvalitnú, teritoriálne a finančne dostupnú a na báze moderných liečebných postupov a zdravotníckych techník založenú zdravotnú starostlivosť. Zároveň je vykazovaná neefektívna a energeticky vysoko náročná prevádzka budov zdravotníckych zariadení spôsobená práve ich zlým technickým stavom, zastaranosťou a niekoľkoročným poddimenzovaním investícií v sektore zdravotníctva. Vyššie identifikované problémy majú priamy vplyv na úroveň poskytovaných zdravotníckych služieb.

Investičné aktivity na podporu zdravotníckych zariadení zriadených regionálnou a miestnou samosprávou a neziskových organizácií oprávnených poskytovať zdravotnícku starostlivosť, ktoré budú zamerané na:

- rekonštrukciu a rozširovanie existujúcich zariadení
- zvyšovanie energetickej a environmentálnej efektívnosti zdravotníckych zariadení
- modernizáciu vnútorného vybavenia existujúcich zdravotníckych zariadení v nadväznosti na ich rekonštrukciu

Zámerom je kvalitatívne zlepšenie úrovne poskytovania zdravotníckych služieb prostredníctvom zlepšenia nevyhovujúceho technického a kvalitatívneho stavu prevádzkovaných objektov a zníženia energetickej a environmentálnej náročnosti prevádzky budov zdravotníckych zariadení. Prioritná os je zameraná na zabezpečenie požadovaného kvalitatívneho a kvantitatívneho štandardu v súlade s minimálnymi štandardmi vybavenosti obcí.

7.3.4 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov

Cieľom navrhovanej prioritnej osi podpora dlhodobej konkurencieschopnosti podnikovej sféry prostredníctvom podpory vzniku a fungovania inovačných procesov, inovatívnych firiem, mechanizmov podporujúcich inovácie a energetickej udržateľnosti. Opatrenia sú nastavené tak, aby nedeformovali podnikateľské prostredie a podnikateľskú súťaž. Sú z nich vylúčené také projekty, ktoré majú čisto komerčný charakter, nie je pre ne charakteristická vysoká miera rizika a je ich bez problémov možné financovať z bežne dostupných finančných zdrojov. Naopak, opatrenie je zamerané na podporu takých služieb a podmienok pre rozvoj konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva, ktoré z rôznych dôvodov trh buď nevytvára, alebo ich vytvára iba v obmedzenej miere. Prvé tri opatrenia sú do veľkej miery orientované na vytvorenie komplexného inovačného systému a jeho nástrojov, ktorý dnes v SR do veľkej miery chýba. Posledné je orientované na také projekty v oblasti energetickej efektívnosti a bezpečnosti, ktoré nie sú v plnej miere komerčne realizovateľné, alebo je problematické ich financovať v plnej miere z komerčne dostupných zdrojov.

Príklady aktivít :

- príprava projektov transferu technológie a poznatkov do podnikov – analýzy príčin nízkej konkurencieschopnosti, návrhy rozvojových projektov, pre-feasibility štúdie, identifikácia dostupných produktov, technológií a postupov, kriteriálna analýza produktov, príprava finančných a ekonomických modelov realizácie
- hodnotenie dopadu zavádzania nových technológií na životné prostredie
- realizácia štúdií realizovateľnosti pri zavádzaní inovácií
- realizácia procesov spojených s výberom dodávateľov technológií a analýzou funkčnej a trhovej uplatniteľnosti výrobku alebo procesu
- príprava projektov technologického predvídania a strategických plánov, vrátane štúdií zameraných na určenie súčasného stavu a trendov vývoja v predmetnej oblasti (technológie, produkty, služby), napĺňania REACH, aplikácie vhodných chemikálií, ekologických technológií a napĺňania zásad TUR na báze nových technológií

7.3.5 Podpora budovania priemyselných parkov, inovačných centier

Cieľom prioritnej osi podpora dlhodobej konkurencieschopnosti podnikovej sféry prostredníctvom podpory vzniku a fungovania inovačných procesov, inovatívnych firiem, mechanizmov podporujúcich inovácie a energetickej udržateľnosti. Opatrenia sú nastavené tak, aby nedeformovali podnikateľské prostredie a podnikateľskú súťaž. Sú z nich vylúčené také projekty, ktoré majú výlučne komerčný charakter, nie je pre ne charakteristická vysoká miera rizika a je ich bez problémov možné financovať z bežne dostupných finančných zdrojov. Naopak, opatrenie je zamerané na podporu takých služieb a podmienok pre rozvoj konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva, ktoré z rôznych dôvodov trh buď nevytvára, alebo ich vytvára iba v obmedzenej miere.

Opatrenie je orientované špecificky na podporu inovácií v podnikovej sfére. Slovenské podniky, najmä tie, ktoré nie sú vlastnené zahraničným kapitálom, vykazujú nízku mieru inovácií. Najmä z hľadiska dlhodobej konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva je to kľúčový problém, na riešenie ktorého je toto opatrenie zamerané.

Prostredníctvom podpory investičných a neinvestičných projektov bude zabezpečená podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov. Oblasťami podpory sú investície do regionálnych a miestnych komunikácií, investície smerované na regeneráciu

sídel, sídliská s upadajúcim obytným prostredím a neinvestičné aktivity podporujúce plánovanie a územný rozvoj územia.

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu regiónu. Podpora investičných aktivít je zameraná na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií zabezpečujúcich také prepojenie ťažísk osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Dobudovanie technickej infraštruktúry sídel a realizácia komplexných projektov regenerácie ich častí a zón, podpora úpravy verejných priestranstiev, verejnej zelene a dôležitých priestorových areálov s multifunkčným využitím.

Osobitná pozornosť bude venovaná komplexnej obnove mestských oblastí postihnutých fyzickým úpadkom a sociálnym vylúčením, ktoré bude zahŕňať aj obnovu bytových domov v sídliskách s upadajúcim obytným prostredím.

V rámci prioritnej osi bude podporovaná príprava územno-plánovacej dokumentácie, územno-plánovacích podkladov, programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja, príprava projektov regenerácie a revitalizácie sídel a ich častí, ekonomické a environmentálne štúdie a pod.

7.4 Tematická koncentrácia príspevkov

Tematické zameranie PHSR obce Kotešová vrátane zadefinovaného súboru aktivít je priamo napojené na závery a výsledky SWOT analýzy, resp. na popis problémov a prostriedkov na ich odstránenie v oblasti školskej, cestnej infraštruktúry a do ochrany životného prostredia.

Dôležitým cieľom PHSR je modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry a predovšetkým rekonštrukcia a dobudovanie miestnych komunikácií. Regionálna sieť cestných komunikácií je v dôsledku stále rastúceho rozvoja automobilovej dopravy neúmerne zaťažovaná, čo spôsobuje problémy nielen z hľadiska nízkej priepustnosti a častých dopravných kolízií, ale aj z hľadiska zabezpečenia primeranej údržby.

Ďalším dôležitým cieľom Programu sú investície do ochrany životného prostredia. Z hľadiska zabezpečovania primeranej životnej úrovne a ochrany životného prostredia sa na území Žilinského kraja prejavuje ako problém vybavenosť obcí environmentálnou infraštruktúrou – vodovody, kanalizácia, čistiarne odpadových vôd, zneškodňovanie odpadov, divoké skládky a zdevastované územia.

7.5 Prioritné osi

Prioritné osi PHSR na úrovni EFRR (ERDF)	Hlavné aktivity v rámci prioritnej osi (Opatrenia)
Prioritná os 1 Infraštruktúra	1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry 1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia 1.3 podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity
Prioritná os 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	2.1 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov 2.2 podpora budovania priemyselných parkov, inovačných centier

7.5.1 Prioritná os 1 Infraštruktúra

Prioritná os Infraštruktúra Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová bude naplnená prostredníctvom aktivít v oblasti obnovy a rozvoja školskej a sociálnej infraštruktúry, podpory investícií do ochrany životného prostredia a modernizáciou a rozvojom miestnych komunikácií o občianskej vybavenosti.

7.5.1.1 Opatrenie 1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry

Cieľ a zameranie opatrenia

V rámci realizácie opatrenia 1.1. je na území obce Kotešová potrebné sa zamerať na riešenie neuspokojivého stavu školskej infraštruktúry a modernizácie vybavenia školskej infraštruktúry.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

- nevyhnutné stavebné úpravy vnútorného vybavenia existujúcich vzdelávacích zariadení v nadväznosti na skvalitnenie a/alebo zmenu obsahu vzdelávania
- podpora budovania a modernizácie vnútorného technických zariadení školskej infraštruktúry- prístavba podkrovných priestorov
- zlepšenie neuspokojivého technického stavu školských budov – rekonštrukcia / modernizácia / prístavby / nadstavby
- výstavba telocvične / multifunkčného športového areálu
- príprava poskytovateľov vzdelávacej starostlivosti v zavádzaní systémov manažérstva kvality do praxe

Zdôvodnenie opatrenia

Kvalita a úroveň poskytovania služieb v oblasti školstva je priamo úmerná stavu budov a zariadení, v ktorých sa nachádzajú. Kvalita a dostupnosť nimi poskytovaných služieb je dlhodobo poznačená nedostatkom investícií zo strany štátu ako aj zo strany obcí

a VÚC, do ktorých pôsobnosti tieto zariadenia prešli v zmysle zákona o prechode kompetencií. Dôsledkom je neuspokojivý technický stav a vysoká bariérovosť veľkého počtu budov, morálna a fyzická zastaranosť technických zariadení, existencia vysokých prevádzkových nákladov, nedostatok moderných technológií a nepripravenosť poskytovateľov vzdelávacej starostlivosti zavádzať systémy manažérstva kvality v praxi.

V súčasnosti nie je v silách obcí a miest zabezpečiť adekvátnu obnovu, resp. modernizáciu školskej infraštruktúry. V nadväznosti na skvalitnenie a / alebo zmenu obsahu vzdelávania je potrebné rekonštruovať existujúce vzdelávacie zariadenia a modernizovať ich vnútorné vybavenie.

Prijímateľ

- subjekt samosprávy

7.5.1.2 Opatrenie 1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia

Cieľ a zameranie opatrenia

V rámci realizácie opatrenia 1.2. je na území obce Kotešová potrebné sa zamerať na riešenie podpory životného prostredia.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

oblasť odpadov:

- podpora budovania zariadení na bioodpady
- zavádzanie a rozširovanie separovaného zberu
- rozširovanie a modernizácia kompostárne
- podpora výstavby triediacich dvorov a liniek

oblasť ochrany prírody a krajiny:

- realizácia protipovodňových opatrení
- výstavba kanalizácie pre neodkanalizované časti obce
- rekonštrukcia a výstavby vodovodu
- pripojenie obce na čistiareň odpadových vôd
- využívanie alternatívnych zdrojov energie
- znižovanie energetickej náročnosti prevádzky budov

Zdôvodnenie opatrenia

Z hľadiska zabezpečovania primeranej životnej úrovne a ochrany životného prostredia sa na území obce Kotešová prejavuje ako problém vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou – vodovody, kanalizácia, čistiareň odpadových vôd, zneškodňovanie odpadov. V oblasti životného prostredia budú podporované najmä aktivity zamerané na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry s dôrazom na oblasť nakladania s odpadmi a ochrany prírody a krajiny. V obci momentálne neexistuje separovaný zber odpadov, väčšina obce nemá kanalizáciu a nie je pripojená na ČOV.

Prijímateľ

- subjekt samosprávy
- tretí sektor
- verejno-súkromné partnerstvá

7.5.1.3 Opatrenie 1.3 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity

Cieľ a zameranie opatrenia

Na území obce Kotešová z hľadiska ďalšieho rozvoja je nevyhnutné sa zamerať na modernizáciu a rozvoj regionálnych cestných komunikácií a dobudovanie a rekonštrukciu miestnych komunikácií. V nadväznosti na rozvoj dopravy je potrebné skvalitniť aj základnú vybavenosť pre obyvateľov i návštevníkov – občiansku vybavenosť a atrakcie cestovného ruchu.

Definovanie skupín aktivít, ktoré budú podporované:

- dobudovanie dopravného systému regiónu, vrátane výstavby cestných obchvatov,
- odstraňovanie kritických nehodových lokalít,
- zabezpečenie rekonštrukcie nevyhovujúcich úsekov ciest II. a III. triedy,
- dobudovanie miestnych komunikácií tam, kde nie je zabezpečený prístup obyvateľov od ich obydli k cestám
- rekonštrukcia zdevastovaných a nespevnených miestnych komunikácií a značenia
- výstavba a modernizácia chodníkov pre peších
- výstavba a modernizácia cyklochodníkov a cyklotrás
- rekonštrukcia autobusových zastávok
- vybudovanie cestného spojenia k plánovanému priemyselnému parku
- oprava mostov a lávok
- podpora rozvoja bývania – IBV a bytové domy (včítane obecných nájomných)
- organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí
- modernizácia spoločenských priestorov (sály, exteriérové zhromaždiská)
- obnova, rekonštrukcia a budovanie atrakcií a vybavenia pre turistov a informačného systému obce
- rekonštrukcia a budovanie verejného osvetlenia
- úprava verejných priestranstiev a verejnej zelene
- podpora nových a udržiavanie tradičných voľnočasových aktivít, vrátane budovania, modernizácie a rekonštrukcie nových zariadení na voľnočasové aktivity (v oblasti športu, kultúry...).
- obnova kultúrnych pamiatok a pamätihodností

Zdôvodnenie opatrenia

Kvalitná vybavenosť cestnou sieťou zabezpečujúca dopravnú obslužnosť územia je jedným z kľúčových faktorov rozvoja. Dopravná infraštruktúra v podmienkach SR je charakterizovaná relatívne hustou cestnou sieťou, avšak s nižším podielom fungujúcich ciest vyšších tried zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu. V nadväznosti na zákon NR SR č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky sa javí ako potrebné využiť štrukturálne fondy ako doplnkové zdroje na realizáciu uvedeného opatrenia, ktorá spočíva vo výstavbe a rekonštrukcii ciest II. a III. vo vlastníctve samosprávnych krajov a v zabezpečovaní stavebno-technického vybavenia uvedených ciest podľa potrieb cestnej dopravy. Optimálna dopravná dostupnosť je podmienkou a predpokladom zvýšenia potenciálu ťažísk osídlenia regiónu..

Oblasť regenerácia sídiel je zameraná na realizáciu vyššie uvedených neinvestičných a investičných aktivít za účelom revitalizácie miest a obcí ako základných ťažísk osídlenia regiónov. Mestské sídla sú najväčšie rozvojové centrá územia, ktorých napredovanie má vplyv na celé okolité územie a zároveň sú najväčším motorom rozvoja a uplatnenia inovácie,

vedy a výskumu. Široké spektrum aktivít vytvára predpoklady pre realizáciu projektových zámerov komplexného rozvoja sídiel a nadväzuje na veľký dopyt po uvedených typoch aktivít v rámci Opatrenia 3.4 Renovácia a rozvoj obcí OPZI v skrátenom programovom období 2004-2006. Na rozdiel od programového 2004-2006 sú medzi oprávnenými subjektami aj obce so štatútom mesta. Objektívnym nedostatkom mestských oblastí je technický a sociálny úpadok bytového fondu predovšetkým v bytových domoch nachádzajúcich sa v mestských oblastiach postihnutých negatívnymi sociálno-ekonomickými vplyvmi. V rámci komplexnej obnovy týchto oblastí bude preto dôraz kladený na komplexný prístup zahrňujúci obnovu verejných priestranstiev, bytového fondu a pod.

Z hľadiska zabezpečenia dopravnej obslužnosti obce a regiónu je potrebné dobudovať dopravný systém. S tým taktiež úzko súvisí odstraňovanie kritických nehodových lokalít, čím sa výraznou mierou prispeje k zvyšovaniu bezpečnosti cestnej premávky. Kvalitná cestná sieť zabezpečujúca dopravnú obslužnosť regiónu je jedným z kľúčových faktorov rozvoja SR.

V nadväznosti na budovanie priemyselného parku bude potrebné zabezpečiť cestné spojenie parku s diaľnicou D1, najvhodnejšie premostením rieky Váh cez obec Dolný Hričov. Regionálna sieť cestných komunikácií je v dôsledku stále rastúceho rozvoja automobilovej dopravy neúmerne zaťažovaná, čo spôsobuje problémy nielen z hľadiska nízkej priepustnosti a častých dopravných kolízií, ale aj z hľadiska zabezpečenia primeranej údržby.

Sieť miestnych komunikácií v správe obce je v zlom stave. Dopravné značenie nevyhovuje požadovaným predpisom, časť komunikácií je nespevnená a v prípade dažďov sa stáva neprejazdnou. Sieť miestnych komunikácií nie je dobudovaná, k niektorým domom neexistuje prístup cestou alebo chodníkom a obyvatelia musia prechádzať priamo cez trávnik. Tento stav pretrváva už dlhšiu dobu, preto je vhodné ho komplexne doriešiť k spokojnosti obyvateľov obce.

V obci sú celkovo 4 mosty a visutá lávka ponad rieku Váh, ktorá však nie je majetkovo vysporiadaná. Závesný aparát lávky je v dezolátnom stave a hrozí jeho poškodenie, preto nevyhnutne potrebuje rekonštrukciu. Všetky mosty potrebujú opravy povrchu a posúdenie statikom na bezpečnosť.

Prijímateľ

- subjekt samosprávy
- podnikateľský sektor
- tretí sektor
- verejno-súkromné partnerstvá

7.5.2 Prioritná os 2 Konkurencieschopnosť podnikov a služieb

Prioritná os Konkurencieschopnosť podnikov a služieb Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová bude naplnená prostredníctvom podpory spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov a projektmi na regeneráciu sídiel.

7.5.2.1 Opatrenie 2.1 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov

Cieľ a zameranie opatrenia

Dlhodobá konkurencieschopnosť podnikovej sféry prostredníctvom formou podpory vzniku a fungovania inovačných procesov, inovatívnych firiem, mechanizmov podporujúcich inovácie a energetickej udržateľnosti. Inovácie v podnikovej sfére, najmä tie, ktoré nie sú vlastnené zahraničným kapitálom, vykazujú nízku mieru inovácií. Z hľadiska dlhodobej konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva je to kľúčový problém, na riešenie ktorého je toto opatrenie zamerané. Väčšina inovácií v krajinách EÚ a OECD je realizovaná práve v malých a stredných podnikoch. Na Slovensku však v súčasnosti neexistujú v tejto oblasti adekvátne podmienky, najmä z hľadiska financovania firiem v počiatkovom štádiu (vrátane predzárodkovej a zárodkovej fázy.) Opatrenie je založené na skúsenostiach ostatných krajín v tejto oblasti a je nastavené tak, aby sa minimalizovalo neefektívne využitie zdrojov a negatívne dopady na celkové podnikateľské prostredie. Podpora konkurencieschopnosti podnikovej sféry môže byť zabezpečená aj prostredníctvom zlepšenia plošných služieb, ktoré prispievajú k rozvoju podnikateľského sektoru, a to najmä v oblastiach, ktoré nedokáže voľný trh adekvátne pokryť. Jednou z dôležitých oblastí, na ktoré je potrebné sa zamerať, je zvyšovanie energetickej bezpečnosti a predpokladov pre trvalo udržateľný rast z hľadiska energetickej efektívnosti hospodárstva. Predovšetkým formou podpory obnoviteľných energetických zdrojov. Nezanedbateľným cieľom je opatrenia je vytváranie takých spoločných služieb pre podniky, ktoré prispievajú k rozvoju podnikového sektoru. Jedná sa predovšetkým o aktivity, ktoré môžu mať vysoké pozitívne externality a trh ich teda poskytuje v nedostatočnej miere, alebo priamo súvisia s podporou inovácií. S výnimkou rámcovej aktivity budú aktivity podporované predovšetkým priamymi grantami.

Zdôvodnenie opatrenia

Opatrenie je zamerané predovšetkým priamo na podnikový sektor a konkrétne podniky na území obce Kotešová bez ohľadu na ich veľkosť. Bezprostredne sa bude týkať tiež plánovaného priemyselného parku. Cieľom opatrenia je naštartovať inovačné aktivity v podnikovom sektore priamou podporou inovácií, ako aj vytváraním prostredia a nevyhnutných podmienok na realizáciu inovácií. Keďže predovšetkým vývoj a technické inovácie sú svojou povahou relatívne rizikové aktivity, tieto typy aktivít budú podporované inovatívnymi nástrojmi ale aj priamymi grantami. V rámci opatrenia sa preto počíta aj s vytvorením schémy štátnej pomoci. Podporované projekty budú predovšetkým dopytovo orientované, ale do úvahy pripadajú aj národné projekty.

V súvislosti s daným opatrením bude pre obec Kotešová veľmi dôležitý výber vhodných investorov, ktorí vstúpia do plánovaného priemyselného parku s ohľadom ako na priority opatrenia a možnosti ich podpory, tak aj s ohľadom na disponibilnú pracovnú silu v obci a jej kvalifikačnú štruktúru.

Podporou spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov v priemyselnej zóne bude možné riešiť aktivity ako sú príprava projektov transferu technológie a poznatkov do podnikov – analýzy príčin nízkej konkurencieschopnosti, návrhy rozvojových projektov, pre-feasibility štúdie, identifikáciu dostupných produktov, technológií a postupov, kriteriálnu analýzu produktov, prípravu finančných a ekonomických modelov realizácie, hodnotenie dopadu zavádzania nových technológií na životné prostredie, realizáciu štúdií realizovateľnosti pri zavádzaní inovácií, realizáciu procesov spojených s výberom dodávateľov technológií a analýzou funkčnej a trhovej uplatniteľnosti výrobku alebo procesu, prípravu projektov technologického predvídania a strategických plánov, vrátane štúdií zameraných na určenie súčasného stavu a trendov vývoja v predmetnej oblasti (technológie, produkty, služby), napĺňania REACH, aplikácie vhodných chemikálií, ekologických technológií a napĺňania zásad TUR na báze nových technológií.

Opatrenie je zamerané na znižovanie, resp. odstraňovanie štandardných zlyhaní trhu, ktoré brzdia vznik a rozvoj nových podnikov a na vytváranie na trhu chýbajúcich nástrojov podporujúcich vznik a rast malých a čiastočne aj stredných podnikov. Vysoko rizikové aktivity

a komerčne neufinancovateľné aktivity budú financované prostredníctvom priamych grantov. Aktivity, ktoré teoreticky môžu byť financované aj komerčným sektorom, ale trh ich v súčasnosti nepokrýva, resp. pokrýva len čiastočne, budú financované len prostredníctvom inovatívnych finančných nástrojov.

Prijímateľ

- verejný sektor,
- súkromný sektor,
- podnikateľský sektor,
- verejno-súkromné partnerstvá

7.5.2.2 Opatrenie 2.2 Podpora budovania priemyselných parkov, inovačných centier

Cieľom prioritnej osi podpora dlhodobej konkurencieschopnosti podnikovej sféry prostredníctvom podpory vzniku a fungovania inovačných procesov, inovatívnych firiem, mechanizmov podporujúcich inovácie a energetickej udržateľnosti. Opatrenia sú nastavené tak, aby nedeformovali podnikateľské prostredie a podnikateľskú súťaž. Sú z nich vylúčené také projekty, ktoré majú výlučne komerčný charakter, nie je pre ne charakteristická vysoká miera rizika a je ich bez problémov možné financovať z bežne dostupných finančných zdrojov. Naopak, opatrenie je zamerané na podporu takých služieb a podmienok pre rozvoj konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva, ktoré z rôznych dôvodov trh buď nevytvára, alebo ich vytvára iba v obmedzenej miere..

Prvé opatrenie je orientované špecificky na podporu inovácií v podnikovej sfére. Slovenské podniky, najmä tie, ktoré nie sú vlastnené zahraničným kapitálom, vykazujú nízku mieru inovácií. Najmä z hľadiska dlhodobej konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva je to kľúčový problém, na riešenie ktorého je toto opatrenie zamerané.

Druhé opatrenie je zamerané na podporu vzniku a rozvoja malých a stredných podnikov. Väčšina inovácií v krajinách EÚ a OECD je realizovaná práve v malých a stredných podnikoch. Na Slovensku však v súčasnosti neexistujú v tejto oblasti adekvátne podmienky, najmä z hľadiska financovania firiem v počiatočnom štádiu (vrátane predzárodkovej a zárodkovej fázy.) Opatrenie je založené na skúsenostiach ostatných krajín v tejto oblasti a je nastavené tak, aby sa minimalizovalo neefektívne využitie zdrojov a negatívne dopady na celkové podnikateľské prostredie.

Cieľom tretieho opatrenia je podpora konkurencieschopnosti podnikovej sféry prostredníctvom zlepšenia plošných služieb, ktoré prispievajú k rozvoju podnikateľského sektoru, a to najmä v oblastiach, ktoré nedokáže voľný trh adekvátne pokryť.

Štvrté opatrenie je zamerané na zvyšovanie energetickej bezpečnosti a predpokladov pre trvalo udržateľný rast z hľadiska energetickej efektívnosti hospodárstva. Jeho cieľom je predovšetkým podpora obnoviteľných energetických zdrojov.

Cieľ a zameranie opatrenia

Prostredníctvom podpory investičných a neinvestičných projektov bude v prioritnej osi zabezpečená podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov. Oblasťami podpory sú investície smerované na regeneráciu sídel, sídliská s upadajúcim obytným prostredím, investície podporujúce zlepšenie kvality života a neinvestičné aktivity podporujúce plánovanie a územný rozvoj územia.

Prijímateľ

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

- mestá
- združenia samospráv založené podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

7.6 Akčný plán

V rámci procesu analýzy a tvorby stratégie boli na základe identifikácie problémových oblastí a potrieb strategického rozvoja identifikované nasledovné strategické aktivity, ktoré by mali byť riešené v rámci hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Aktivita	Opatrenie PHSR	popis
Rekonštrukcia dopravného značenia v obci	1.3	Na miestnych komunikáciách, ktoré už nevyhovuje súčasným potrebám a predpisom, bude potrebná výmena.
Rekonštrukcia a dostavba chýbajúcich miestnych komunikácií, chodníkov a cyklochodníkov	1.3	Je potrebná výstavba nového úseku cesty cca 1500 m v časti obce Kotešová nad Kanálom - v súčasnosti je odtok povrchových vôd po ceste a tiež dobudovanie vybraných krátkych úsekov miestnych komunikácií, aby sa získalo napojenie na miestne komunikácie - chýbajú napojenia niektorých domov na miestne komunikácie.
Rekonštrukcia mostov a lávok	1.3	V obci sú 4 mosty a visutá lávka ponad rieku Váh. Mosty potrebujú posúdenie statikom a opravu vrátane opravy vozoviek, visutá lávka ponad Váh má problémy so zavesením, ktoré je narušené a potrebuje rekonštrukciu. Problémom môže byť predovšetkým chýbajúce majetkové vysporiadanie lávky.
Úprava verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene	1.3	V rámci uvedenej aktivity je potrebné zabezpečiť rekonštrukcia okolia kostola - spevnenie plôch pred kostolom a odvodnenie - odstránenie súčasnej nevyhovujúcej dlažby, oddrenážovanie a spevnenie povrchu. Na rekonštrukciu je nutné spracovať stavebný projekt.
Rozšírenie športového areálu	1.3	V UPD obce je plánované rozšírenie súčasného trávnatého ihriska o menšie pomocné ihrisko a tenisový kurt. Je nutná aj rekonštrukcia sociálnych zariadení a tribún na ihrisku. Je vypracovaná projektová dokumentácia na multifunkčný športový areál so športovou halou, kurtami na volejbal, tenis, dráhu pre cyklistov a pod.
Rekonštrukcia a modernizácia kultúrneho domu	1.3	Priebežná modernizácia kultúrneho domu v obci, (objekt zahŕňa i budovu obecného úradu, modernizácia javiska, hľadiska i všetkých priestorov.
Výstavba domu sociálnej starostlivosti	1.3	Pre osamelých a prestarnutých občanov s kapacitou cca 30 miest. V súčasnosti obec nemá zatiaľ ani potrebný pozemok, ani spracovaný stavebný projekt.
Nadstavba a modernizácia Základnej školy s materskou školou	1.1	Nadstavba budov základnej školy s materskou školou kvôli prírastku počtu detí a vyťažnosti kapacít budov. Modernizácia elektroinštalácie na budovách škôl vrátane výstavby telocvične.
Rekonštrukcia potoka Rovnianka	1.3	Je potrebné spevniť brehy, prehĺbiť koryto, úprava okolia brehov, zábradlie, chodníky a mosty.
Výstavba priemyselnej zóny	2.1	Výstavba priem. parku sa plánuje v lokalite Pri Váhu, kde bude potrebné vybudovanie prístupových zón a inžinierskych sietí. Rozloha parku je cca 50 ha, Bude tiež potrebné vybudovanie mosta pre automobily na prepojenie s diaľnicou a letiskom v obci Dolný Hričov.
Výstavba zóny oddychu a športov	1.3	Po ťažbe štrkopieskov vznikne v katastri obce jazero o ploche cca 12 ha, ktoré bude využívané na oddych a šport. Jazero sa bude nachádzať na pozemkoch a v správe urbárskeho spoločenstva. Úlohou obce bude vybudovať miestne komunikácie a dotiahnuť inžinierske siete po hranicu pozemkov urbárskeho spoločenstva, kde bude jazero.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

		O vybudovanie oddychového areálu pri jazere sa postará urbárske spoločenstvo.
Informatizácia obce a rozšírenie prístupu na internet	1.3	Obec má záujem o zlepšenie informačných systémov verejnej správy v obci a zlepšenie podmienok pre rozšírenie prístupu na širokopásmový a vysokorychlostný internet či už rozvojom bezdrôtových, optických alebo iných sietí.
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	1.3	Rekonštrukcia verejného osvetlenia hlavne výmenou za úsporné telesá a jeho rozšírenie podľa potrieb novej IBV. Všetko verejné osvetlenie je v súčasnosti umiestnené na stĺpoch el. vedenia, čiže nie je nutné realizovať výmeny a výstavbu nových telies.
Využitie alternatívnych zdrojov energií	1.2	Využitie štiepky a biomateriálu (zelený odpad a maštalný hnoj) na výrobu elektrickej energie a tepla pre verejné účely v obci.
Znižovanie energetickej náročnosti budov v majetku obce	1.2	Znižovanie energetickej náročnosti budov v majetku obce s dôrazom na zníženie spotreby energie na vykurovanie - zateplením budov, výmenou výplní, zmenou spôsobu vykurovania a pod..
Separovaný zber odpadov a zhodnocovanie odpadov	1.2	Rozšírenie separovaného zberu odpadov požadovaného zo zákona – nákup nádob, vriec a technických prostriedkov na spracovanie separovaného odpadu. Uvedenú aktivitu je potrebné riešiť komplexne spolu so zhodnocovaním separovaných odpadov .
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	1.2	Je nutné rekonštruovať budovy existujúcej požiarnej zbrojnice podľa posúdenia stavebného experta v časti Oblazov.
Rekonštrukcia obecného rozhlasu	1.3	Je nutné vymeniť zastarané telesá obecného rozhlasu, bol by vhodný prechod na mikrovlnné spojenie z dôvodu neustálych krádeží káblov, čím vznikajú škody, ktoré musí obec hradiť zo svojho rozpočtu.
Vybudovanie káblovej televízie a kamerového systému	1.3	Je vhodné riešiť vybudovaním centra na obecnom úrade a mikrovlnnými rozvodmi, resp. káblom zaveseným na stĺpy elektrického vedenia z dôvodu nižších nákladov. V rámci káblovej televízie sa predpokladá zriadenie aj informačného obecného kanálu.
Modernizácia cintorínov	1.3	V obci sú 3 cintoríny, na všetkých je potrebné dobudovať chodníky.
Odkanalizovanie obce	1.2	Je potrebné dobudovať kanalizácia v obci, buď zo zdrojov obce alebo vodárenskej spoločnosti.
Rozšírenie vodovodov	1.2	Je potrebné dobudovať vodovod v obci, buď zo zdrojov obce alebo vodárenskej spoločnosti.
Budovanie atrakcií cestovného ruchu /cyklotrás/	1.3	Pre rozvoj je potrebné nie len pohodlie občanov ale aj prilákanie života vo forme turistov – pre nich je potrebné zabezpečiť informovanie a reprezentatívne priestory prezentácie miestnych tradícií, budovať infraštruktúru turizmu
Budovanie bývania pre mladé rodiny	1.3	Podporovať omladenie obyvateľstva je možné aj prostredníctvom výstavby nájomných bytov a podporou výstavby IBV (podpora rozvoja inžinierskych sietí) Výstavba formou bytových domov.

8. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE

Pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová je navrhnutý systém merateľných ukazovateľov, ktoré umožňujú monitorovať realizáciu tak na úrovni prioritných osí a ako aj programu (ako celku). Cieľom navrhnutého systému je meranie

plnenia celkových cieľov pomocou indikátorov, ktoré umožňujú monitorovať realizáciu programu a hodnotiť jeho výkonnosť vo väzbe na definované ciele.

Na úrovni programu a prioritných osí budú sledované hlavné indikátory, indikátory výstupu, a výsledku. Za účelom monitorovania procesu napĺňania záväzkov (napr. ročných) a platieb, t.j. monitoring jednotlivých operácií, opatrení alebo programu vo vzťahu k oprávneným nákladom bude sledované finančnými indikátormi.

Merateľné ukazovatele sa priradujú k prioritnej osi. Zbierajú sa v dvoch časových dimenziách:

- očakávané hodnoty,
- reálne hodnoty.

Merateľné ukazovatele sa členia do troch kategórií:

- Jadrové indikátory
- Kontextové indikátory
- Finančné indikátory

Jadrové alebo hlavné indikátory slúžia na meranie okamžitého, strednodobého a dlhodobého efektu realizovanej intervencie, vyjadreného vo fyzických jednotkách.

Kontextové indikátory predstavujú makroekonomické indikátory, prostredníctvom ktorých sa kvantifikuje očakávaný dopad programu na úrovni strategického cieľa NSRR SR a prioritných osí.

Finančné indikátory slúžia na monitorovanie všetkých platieb realizovaných v rámci projektu, alebo skupiny projektov. Prostredníctvom finančných indikátorov sa takisto monitoruje ekonomická situácia konečného prijímateľa pomoci, resp. skupiny konečných prijímateľov pomoci.

Nasledujúci zoznam indikátorov bol pre program a prioritné osi a opatrenia vybraný tak, aby umožnil ich realizáciu, monitorovanie a posudzovanie napĺňania cieľov.

8.1 Ukazovatele opatrení programu

Pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová bol navrhnutý systém merateľných ukazovateľov, ktoré umožňujú monitorovať realizáciu tak na úrovni prioritných osí ako aj programu (ako celku). Cieľom navrhnutého systému je meranie plnenia celkových cieľov pomocou indikátorov, ktoré umožňujú monitorovať realizáciu programu a hodnotiť jeho výkonnosť vo väzbe na definované ciele.

Na úrovni programu a prioritných osí budú sledované indikátory a za účelom monitorovania procesu napĺňania záväzkov (napr. ročných) a platieb, t.j. monitoring jednotlivých operácií, opatrení alebo programu vo vzťahu k oprávneným nákladom bude podľa potreby sledované finančnými indikátormi.

Nasledujúci zoznam indikátorov bol pre program a jednotlivé prioritné osi vybraný tak, aby umožnil ich realizáciu, monitorovanie a posudzovanie napĺňania cieľov.

Vzhľadom na obsah aktivít jednotlivých osí sa budú na úrovni programu sledovať hlavné ukazovatele (core indicators)". Táto kategória ukazovateľov je charakteristická tým, že ich prostredníctvom je možné porovnávať (poprípade agregovať) údaje naprieč operačnými programami, čo umožní meranie zlepšenia tak cez Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj Regionálny operačný program.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

Hlavné indikátory pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová sú v súlade so zoznamom základných indikátorov na programovej úrovni, ktoré vypracovala EK.

Skupina aktivít PHSR Kotešová	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota ukazovateľa	Zdroj
Infraštruktúra	počet podporených zariadení školskej infraštruktúry spĺňajúcich štandardy minimálnej vybavenosti	Počet	1	obec
	Počet projektov zlepšujúcich životné prostredie	Počet	2	obec
	Počet inovovaných služieb pre občanov a návštevníkov	Počet	3	obec
	Počet investičných projektov rozvoja cestovného ruchu	Počet	3	obec
	Počet zrekonštruovaných a novovybudovaných kilometrov miestnych komunikácií	km	10	obec
Konkurencieschopnosť podnikov a služieb	Množstvo zavedených zlepšení plošných služieb pre podnikateľov	Počet	1	obec
	počet investičných a neinvestičných aktivít realizovaných obcou	Počet	2	obec

Hodnoty východzieho a cieľového stavu hlavných ukazovateľov na úrovni programu budú závisieť od projektov, vybraných na realizáciu. Výber jednotlivých projektov bude závisieť od stavu ich projektovej a investičnej pripravenosti.

9. FINANČNÝ PLÁN

Proces programovania zahŕňa všetky aktivity od vymedzenia finančných rámcov po podpis zmluvy s Prijemcov pomoci. Proces programovania vykonávajú všetky Riadiace orgány, zodpovedné za vypracovanie programových dokumentov na podporu regionálneho rozvoja podľa princípov a postupov platných pre strategické plánovanie regulovaných zákonmi, nariadeniami v oblasti podpory regionálneho rozvoja. Plánovanie sa taktiež týka Prijemcov pomoci, ktorí vypracovávajú svoje plány na úrovni projektov a postupujú podľa princípov a metód pre manažment projektov, pri ktorom vychádzajú z informácií zverejnených príslušným riadiacim orgánom.

Cieľom programovania tak na úrovni územnej samosprávy, ako aj konečného príjemcu je dôležité dbať na to, aby vo všetkých fázach riadenia bolo dosiahnuté ciele, účinné a efektívne využívanie podpory z disponibilných zdrojov na všetkých rozhodovacích úrovniach a miestach. Pre proces programovania platí 7 základných princípov:

- **Koncentrácia** aktivít na kľúčové problémy, ktoré je možné riešiť prostredníctvom disponibilných zdrojov
- **Partnerstvo** v zodpovednosti v konzultačnom procese
- **Plánovanie** komplexných dlhodobých úloh
- **Doplnkovosť** zdrojov financovania podpory
- **Sledovanie** prostredníctvom monitorovania a pravidelného vyhodnocovania
- **Subsidiarita** pri rozhodovaní a zodpovednosti
- **Solidarita** medzi jednotlivými štruktúrami.

Proces programovania pozostáva zo siedmich základných podprocesov: analýza, definovanie stratégie, zostavenie finančného plánu, model organizačného zabezpečenia, schvaľovanie a akceptovanie programových dokumentov, vypracovanie a predkladanie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, výber a schvaľovanie projektov.

V rámci procesu programovania má dôležité postavenie vymedzenie indikatívneho finančného plánu.

Vo všeobecnosti finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a každý rok, finančný prídely plánovaný ako príspevok z každého fondu a podľa potreby z EIB, iných finančných nástrojov pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu, ako aj celkovú čiastku vhodných verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu. V tomto finančnom pláne sú zohľadnené celkové čiastky jednotlivých fondov, oddelene vykazované plánované financie.

Zostavenie finančného plánu realizuje riadiaci orgán v spolupráci s platobným orgánom na základe finančných rámcov obsiahnutých v strategických dokumentoch SR a EÚ. Vstupom procesu zostavovania finančných rámcov je definovaná stratégia vo forme cieľov, aktivít, typov Prijemcov pomoci a merateľných ukazovateľov. Výstupom zostavovania finančného plánu sú finančné tabuľky maximálne sumy prostriedkov z jednotlivých zdrojov financovania, ktoré sa budú podieľať na celkovom financovaní programu, jeho priorit a opatrení. Vo finančných tabuľkách je uvedená suma prostriedkov z každého zdroja financovania na každý kalendárny rok trvania programu. Celkový príspevok z fondov plánovaný na každý rok musí byť kompatibilný s príslušným finančným výhľadom.

Pre každý program, prioritu a každé opatrenie špecifikuje predpokladané čerpanie finančných prostriedkov ako príspevok z každého štrukturálneho fondu, prípadne Európskej investičnej banky a ostatných finančných nástrojov ES, a celkovú čiastku oprávnených verejných finančných prostriedkov a predpokladaných súkromných finančných prostriedkov. Finančný plán musí obsahovať presný popis národného spolufinancovania jednotlivých opatrení a popis mechanizmov zabezpečujúcich národné spolufinancovanie pre opatrenia. Pre potreby Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa používajú finančné tabuľky, ktoré vyjadrujú rozdelenie financií na :

- programovacie obdobie
- priority
- opatrenia

Priority – definícia a zdôvodnenie priorít predstavuje vymedzenie priorít vrátane argumentácie odôvodňujúcej toto vymedzenie. Táto argumentácia vychádza zo špecifických cieľov. Navonok sú priority daného programového dokumentu zosúladené s prioritami programovacích dokumentov na vyššej úrovni regionálneho členenia. To znamená, že napr. priority PRO musia nadväzovať na priority PRSK a Operačných programov. Prostredníctvom definovania priorít príslušný riadiaci orgán určí hlavné oblasti smerovania podpory. Ide o strategické rozhodnutie Partnerov, ktoré vychádza zo SWOT analýzy a určených faktorov rozvoja. Je potrebné aby definícia a zdôvodnenie priorít zohľadňovali tiež skutočnosť, že každá priorita vyžaduje jasne kvantifikovateľné a merateľné ukazovatele. Z hľadiska uskutočniteľnosti monitorovania a hodnotenia je vhodné zamerať sa skôr na menší počet priorít, ktorý by mal byť rovnaký, ako je počet špecifických cieľov.

Opatrenia – predstavujú súhrn aktivít napomáhajúcich realizáciu priorít. Je dôležité, aby opatrenia boli vybrané takým spôsobom, aby sa medzi jednotlivými programovými dokumentmi neprekrývali, ale synergicky dopĺňali.

Prehľad opatrení na realizáciu priorít by mal byť formulovaný tak aby obsahoval:

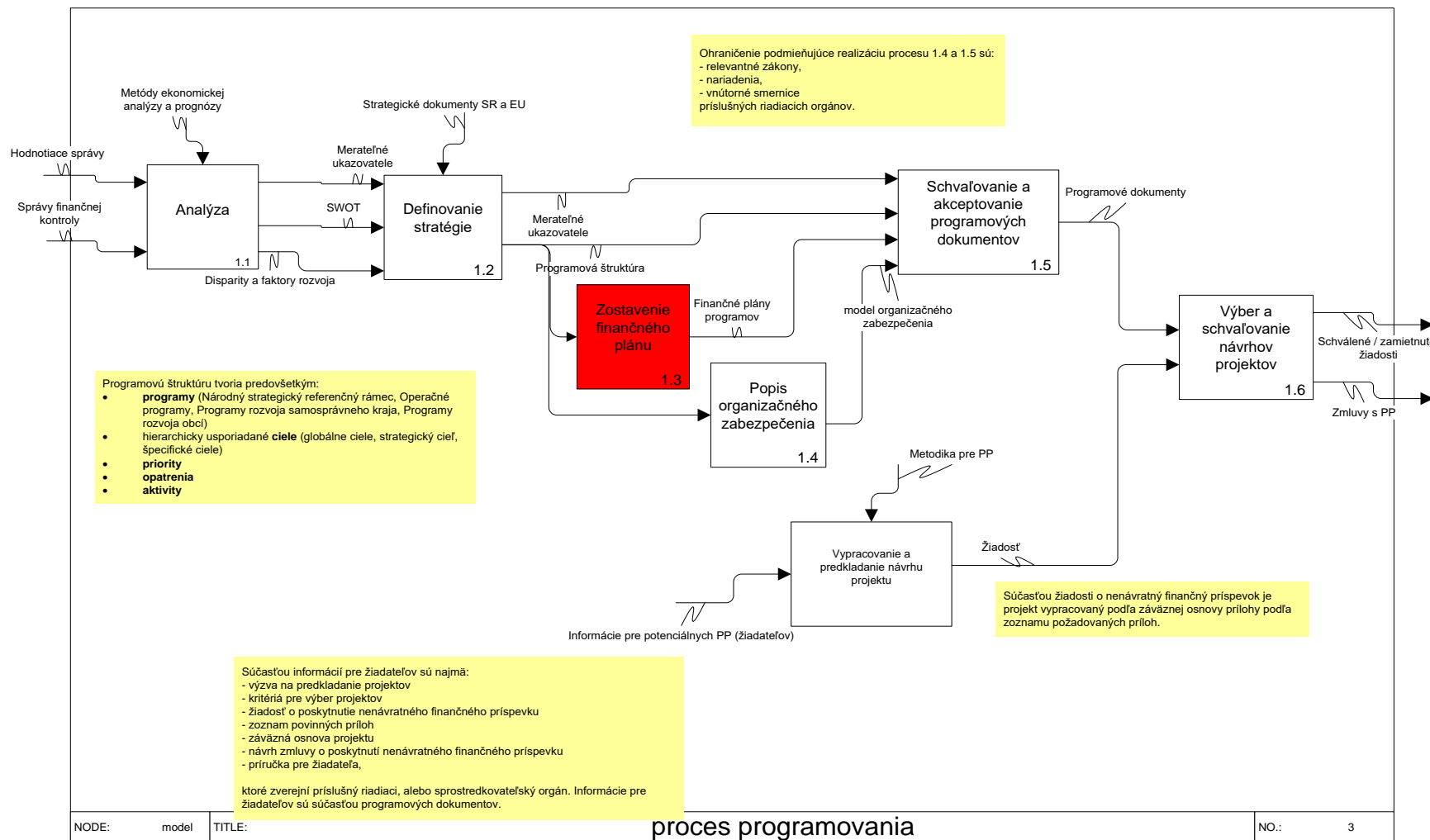
- úvod do každej prioritnej oblasti vrátane : počtu opatrení, určenia balíka podpory, ktorá má byť poskytnutá, kľúčové ciele každého opatrenia, predpokladané vyčíslené výsledky (napr. 200 nových pracovných príležitostí)
- popis každého opatrenia, ktorý obsahuje : názov opatrenia, stručnú charakteristiku, celkové zámery a ciele, očakávaných príjemcov pomoci, približné údaje o finančnom rámci, realizačný orgán.

Aktivity – predstavujú typy činností – projektov, ktoré budú v rámci vymedzených opatrení podporované. Podľa pravidiel platných pre poskytovanie štrukturálnej pomoci musia byť ku každej aktivite vo všetkých programových dokumentoch vrátane PRSK a PRO priradené tzv. oblasti pomoci.

Oblasti pomoci (**Fields Of Intervention**) sú medzinárodným číselníkom pre kategorizáciu intervencií regionálnej politiky. Pri každom opatrení je potrebné uviesť príslušný kód a názov oblasti pomoci. Pre zjednodušenie plánovania, implementácie a hodnotenia programu je vhodné pri definovaní opatrení vychádzať z tejto kategorizácie. Posilnia a doplnia navzájom a zabezpečia tak synergiu programu ako celku.

Miesto a postavenie indikatívneho finančného plánu v procese programovania je na nasledovnom diagrame.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

9.1 Indikatívny finančný plán zabezpečenia rozvojovej stratégie

9.1.1 Indikatívne rozdelenie financií na programovacie obdobie

Indikatívny finančný plán pre obec Kotešová definuje základňu pre financovanie projektov, ktoré zabezpečia naplnenie stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová. Predpokladá sa viac-zdrojové financovanie, a to:

- a) zo štátneho rozpočtu,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi, a i.

Indikatívne rozdelenie možností čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ na roky 2021 – 2027 pre obec Kotešová :

Názov operačného programu	Pridelené finančné prostriedky v EUR zo zdrojov EÚ
Zelenšie Slovensko	4 200 000 000
Prepojenejšie Slovensko	2 000 000 000
Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko	1 900 000 000
Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko	3 300 000 000
Európa bližšie k občanom	400 000 000
Fond na spravodlivú transformáciu	441 000 000
Interreg Slovensko – Česko 2021-2027	79 741 681
Interreg Poľsko – Slovensko 2021-2027	132 526 462
Spolu	12 453 268 143

9.2 Predpokladané potreby financií na plánované aktivity obce

9.2.1 Predpokladané potreby financií na plánované aktivity obce podľa priorít opatrení na roky 2023 - 2030

Finančná tabuľka pre zabezpečenie naplnenia stratégie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová podľa priorít a opatrení:

Aktivita	Celkové náklady EUR	Obdobie realizácie
Rekonštrukcia dopravného značenia v obci	20 000	2023-2030
Rekonštrukcia a dostavba chýbajúcich miestnych komunikácií	500 000	2023-2030
Rekonštrukcia mostov a lávok	250 000	2023-2030
Úprava verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene	80 200	2023-2030
Rozšírenie športového areálu	5 000 000	2023-2030
Rekonštrukcia a modernizácia kultúrneho domu vrátane priestorov pre obecný úrad	700 000	2023-2030
Výstavba domu sociálnej starostlivosti	1 000 000	2023-2030
Nadstavba a modernizácia základnej školy s materskou školou,	2 100 000	2023-2030
Rekonštrukcia potoka Rovnianka	400 000	2023-2030
Výstavba priemyselnej zóny	300 000	2023-2030
Výstavba zóny oddychu a športov	200 000	2023-2030
Informatizácia obce a rozšírenie prístupu na internet	200 000	2023-2030
Rekonštrukcia verejného osvetlenia s dôrazom na zníženie energetickej náročnosti	200 000	2023-2030
Využitie alternatívnych zdrojov energií	500 000	2023-2030
Znižovanie energetickej náročnosti budov v majetku obce	500 000	2023-2030
Separovaný zber odpadov a zhodnocovanie odpadov	400 000	2023-2030
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	50 000	2023-2030
Rekonštrukcia obecného rozhlasu	30 000	2023-2030
Vybudovanie káblovej televízie a kamerového systému	40 000	2023-2030
Modernizácia cintorínov	30 000	2023-2030
Odkanalizovanie obce	0*	2023-2030
Rozšírenie vodovodov	0*	2023-2030
Budovanie atrakcií cestovného ruchu /cyklotrás/	2 000 000	2023-2030
Budovanie bývania pre mladé rodiny	700 000	2023-2030

Zdroj: podklady obce a prepočty autora

* - realizované v spolupráci so SEVaK a.s.

9.3 Proces finančného riadenia

Základnou podmienkou realizácie procesu finančného riadenia je existencia programových dokumentov. V programových dokumentoch sa musia špecifikovať finančné rámce podľa rokov, cieľov, priorít, opatrení, orgánov a zdrojov. Proces finančného riadenia je prierezovým procesom, ktorý sa realizuje na všetkých orgánoch v štruktúre systému riadenia pomoci.

Orgánom zodpovedným za zabezpečenie procesu finančného riadenia je platobný orgán, ktorý spolupracuje s platobnými jednotkami. Na úrovni samosprávneho kraja a obce sú to zväčša odbory financií alebo priamo obecné úrady. Pravidlá finančného riadenia sú upravené v

- koncepcii systému finančného riadenia štrukturálnych fondov,
- na regionálnej úrovni sa budú riadiť metodickými usmerneniami Štátnej pokladnice.

Vstupom procesu finančného riadenia sú schválené projekty. Ich súčasťou je aj žiadosť o platbu, ktorú predkladá PP, a ostatná účtovná dokumentácia, na základe ktorej sú uvoľnené prostriedky na účet PP na financovanie, resp. predfinancovanie oprávnených nákladov na projekt. Žiadosť o platbu predstavuje súčet oprávnených nákladov, na základe ktorej sa príjemcovi pomoci realizujú úhrady za schválené oprávnené náklady projektu.

Ďalším vstupom do procesu finančného riadenia sú informácie o schválených projektoch. Na ich základe odhadujú jednotlivé platobné jednotky potrebný objem finančných prostriedkov.

Logickým vstupom pre finančné riadenie sú programové dokumenty, v ktorých sú definované finančné rámce a organizačné rámce podľa potrebnej štruktúry.

Výstupom procesu sú monitorované údaje. Tie v prípade štrukturálnych fondov tvoria predovšetkým zúčtovacie doklady, výkaz výdavkov, súhrnná žiadosť o platbu a odhad očakávaných výdavkov.

Na základe uvedených dokumentov, ich kontroly a schválenia sú uvoľnené prostriedky na účet príjemcu pomoci. Jednotlivé účtovné operácie by sa mali viesť v samostatnom účtovnom systéme platobnej jednotky.

Ohraničením vymedzujúcim podmienky fungovania procesu je konzistentná metodika finančného riadenia, audit a finančná kontrola.

9.4 Finančné indikátory

Finančné indikátory slúžia na monitorovanie všetkých platieb realizovaných v rámci projektu, alebo skupiny projektov. Prostredníctvom finančných indikátorov sa takisto monitoruje ekonomická situácia konečného prijímateľa pomoci, resp. skupiny konečných prijímateľov pomoci.

Finančné indikátory sa členia na:

a) Oprávnené náklady

Oprávnené náklady sú výdavky, ktoré sa skutočne realizovali v rámci obdobia stanoveného v rozhodnutí o poskytnutí pomoci vo forme výdavkov konečného prijímateľa a ktoré sa realizovali v rámci operácií vybraných na podporu pomoci v súlade s kritériami výberu a procesmi podliehajúcimi pravidlám ES a SR. Finančné indikátory „oprávnené náklady“ sa získavali zo zúčtovacích dokladov pri poskytovaní finančných prostriedkov žiadateľovi a žiadosti o poskytnutie príspevku, v ktorej je uvedený finančný plán projektu. Oprávnené náklady predstavujú dáta, ktoré uvádzajú najmä:

- sumy rozpočtu projektu a zdrojov financovania,
- sumy čerpania rozpočtu projektu, ktoré sú členené podľa nákladov

a hodnoty za skupiny projektov sú členené podľa:

- programovej štruktúry,
- oblastí pomoci (FOI),
- odvetvovej klasifikácie ekonomických činností,
- typov oprávnených nákladov.

b) Účtovná závierka príjemcu pomoci

Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva príjemcu pomoci a jeho partnerov na projekte. Úpravu povinnosti príjemcu pomoci predkladať účtovnú závierku v priebehu trvania realizácie projektu a jeho monitorovania reguluje zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku z verejných zdrojov.

Finančné indikátory sa členia podľa sústavy účtovníctva používanej v účtovnej jednotke.

V systéme podvojného účtovníctva okrem všeobecných náležitostí obsahuje účtovná závierka nasledujúce časti:

- a) súvahu,
- b) výkaz ziskov a strát.

V systéme jednoduchého účtovníctva okrem všeobecných náležitostí obsahuje účtovná závierka nasledujúce časti:

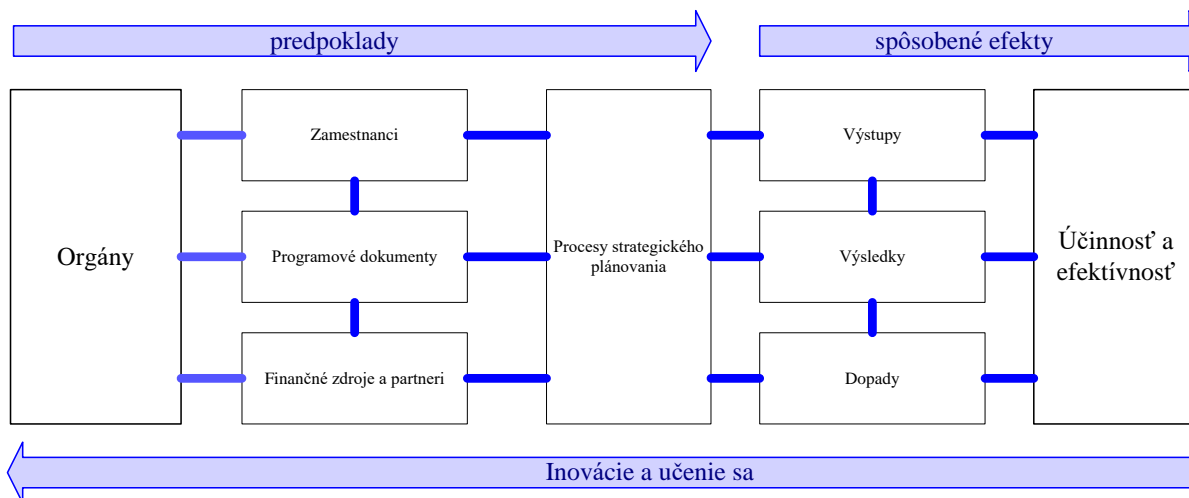
- a) výkaz ziskov a strát,
- b) výkaz o majetku a záväzkoch.

10. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

Základné princípy a fungovanie realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová, vychádzajú z poznatkov procesnej analýzy. Funkčný model ktorý je založený na princípoch strategického plánovania podpory regionálneho rozvoja je odvodený na základe metodiky EFQM, a je charakteristický najmä:

- orientáciou podpory na dosiahnuté efekty,
- hierarchickým usporiadaním cieľov,
- riadením na základe procesov,
- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- permanentným učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev,
- zodpovednosťou voči verejnosti, orgánom verejnej správy a v prípade potreby, aj orgánom EK.

Fungovanie modelu je založené na predpokladoch, ktoré sú premenené na efekty. Tieto efekty sú prostredníctvom pravidelného monitorovania vyhodnocované. Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti realizovanej podpory sú iniciované inovačné zlepšenia celého systému riadenia tak, aby mohlo byť poskytovanie podpory efektívnejšie a účinnejšie. Informácie o účinnosti a efektívnosti sú nenahraditeľným zdrojom pre permanentné vzdelávanie v oblasti podpory realizácie PHSR obce Kotešová.

Funkčný model strategického plánovania podľa metodiky EFQM

V uvedenom modeli:

- kritériá nie sú striktné dané, sú flexibilné a je ich možné prispôbovať
- nepredpisujú špecifické nástroje, techniky, postupy
- nepredpisujú, že organizácia má mať alebo nemá mať oddelenia manažéra pre publicitu, finančného riadenia, plánovania alebo iných funkcií organizácie, ani organizačnú štruktúru
- nepredpisujú spôsob vedenia útvarov a odborov organizácie, ani jednotnosť riadenia

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová

Jednotlivé vlastnosti modelu podporujú systémový prístup k dosahovaniu cieľov stanovených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová.

- koncepcia je integrovaná do formy, ktorá popri orientácii na výsledky uľahčuje aj väzbu na identifikovanie príčin problémov a ich dôsledkov
- od cieľov stanovených v programovom dokumente je odvodený aj systém monitorovania a hodnotenia, ktorý slúži na jednej strane ako komunikačný kanál, na druhej strane pre celkové sledovanie vývoja v obci

Realizácia je založená na spätnej väzbe medzi cieľmi a dosahovanými efektmi.

- 1 monitorovanie a hodnotenie je orientované na efektívnosť a účinnosť a zasahuje do všetkých dimenzií procesov riadenia podpory regionálneho rozvoja. Vyhodnocovanie je založené na profile silných stránok a príležitostí, ako aj kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja.
- 2 Jednotlivé orgány vstupujúce do procesu realizácie sú zodpovedné za systém riadenia pomoci. Rozvíjajú hodnoty pre zabezpečenie efektívnosti a účinnosti a ako tieto implementujú prostredníctvom financovania projektov a sú osobne zapojení do rozvoja obce Kotešová. Tieto orgány sú zodpovedné za zabezpečenie rozvoja systému riadenia podpory, jeho implementácie a trvalé zlepšovanie.
- 3 Príslušný orgán riadi, rozvíja a sprístupňuje vedomosti, uplatňuje potenciál pracovníkov na tímovej i individuálnej úrovni, podporuje tímovú prácu na úrovni celej organizácie, plánuje činnosti na podporu dosahovania cieľov organizácie a efektívneho riadenia procesov strategického plánovania. Kritériami pre fungovanie modelu na úrovni ľudských zdrojov je, že ľudské zdroje sú plánované, manažované a zlepšované. kompetentnosti a vedomosti ľudí sú identifikované, rozvíjané a udržiavané pracovníci sú zaangažovaní a majú kompetencie veľmi dôležitým aspektom je že, pracovníci a organizácia spolu vedú dialóg
- 4 Víziu rozvoja mesta a jeho strednodobú stratégiu implementuje zodpovedný orgán prostredníctvom programových dokumentov ako sú PHSR obce Kotešová, ÚPD obce Kotešová a pod. Programové dokumenty sa týkajú všetkých aktérov a sú v podporované zmysluplnými programami, cieľmi, prioritami, opatreniami a aktivitami. Kritériami na úrovni programových dokumentov je, že v nich definovaná stratégia jednak je založená na súčasných a budúcich potrebách a očakávaní zainteresovaných strán, vychádza z kľúčových disparít a stavia na faktoroch, ktoré ich odstraňujú, alebo zmierňujú a jednak v nich definovaná stratégia vychádza z informácií, získaných z monitorovania a hodnotenia. Stratégia je pravidelne vyhodnocovaná a upravovaná.
- 5 Zodpovedný orgán plánuje a riadi svoju spoluprácu s externými partnermi (mimo vlastnej organizácie) a s využitím verejných ako aj súkromných finančných zdrojov. Kritériami pre fungovanie modelu na úrovni programových dokumentov je, že: organizácia riadi externé partnerstvo organizácia riadi finančné toky podľa platnej metodiky, zákonov a nariadení
- 6 Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje svoje procesy s cieľom podpory politiky a stratégie definovanej v programových dokumentoch tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory. Kritériami pre fungovanie modelu na úrovni programových dokumentov je, že procesy sú systematicky navrhované a riadené procesy sú zlepšované podľa požiadaviek, používajúc inovácie, aby sa dosiahlo plné uspokojenie a mohla sa zvyšovať efektívnosť a účinnosť realizovaných projektov projekty sú vyberané na základe vopred stanovených kritérií, ktoré vychádzajú z reálnych potrieb regiónov vzťahu s príjemcami pomoci sú rozvíjané a zlepšované

- 7 V rámci príslušného programu, priority, opatrenia, alebo konkrétneho projektu sú dosahované v priebehu jeho realizácie bezprostredné výstupy. Kritériami pre fungovanie modelu na úrovni programových dokumentov je, že výstupy musia byť kvantifikovateľné musia byť jednoznačne priradené stabilnému číselníku FOI, OKEČ a číselníku regionálneho členenia musia byť získavané pri každom projekte musia mať očakávané výstupy (pred realizáciou projektu) a reálne výstupy (v priebehu, alebo po realizácii projektu)
- 8 O tom aké sú dosahované efekty plánovanej alebo realizovanej podpory podávajú informácie z pravidelných monitorovaní, alebo hodnotiacich správ. Tie charakterizujú najmä efektívnosť a účinnosť podpory. Účinnosť a efektívnosť je skúmaná najmä z pohľadu programovej štruktúry, mesta, orgánov a zdrojov financovania. Kritériami pre úspešnú realizáciu PHSR na úrovni programových dokumentov je, že: výstupy, výsledky a dopady sú systematicky zhromažďované a ku každému ukazovateľu je priradená očakávaná a reálna hodnota zároveň finančné toky sú rovnako monitorované ako výstup, výsledok a dopad. Informácie o efektívnosti a účinnosti sú pravidelne zhromažďované v hodnotiacich a monitorovacích správach.

10.1 Riadiaci orgán

Riadiacim orgánom pre PHSR obce Kotešová (RO PHSR) je samotná obec prostredníctvom svojho štatutárneho zástupcu a pracovníkov v rámci pridelených kompetencií. Zodpovednosť za riadenie štrukturálnych operácií z fondov EÚ v rámci tohto dokumentu nesie Riadiaci orgán. Aktivity realizované prostredníctvom EFRR (ERDF) budú vykonané prostredníctvom prioritných osí, ktoré boli definované v strategickej časti PHSR.

10.1.1 Funkcie riadiaceho orgánu

Riadiaci orgán PHSR je na základe čl. 59 všeobecného nariadenia pre EFRR(ERDF), ESF a KF 2006/EC/1083 zodpovedný za riadenie a implementáciu PHSR v súlade s princípmi riadneho finančného riadenia, predovšetkým za:

- a) zabezpečenie, aby boli operácie vybrané na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na programový dokument a aby počas celého obdobia realizácie boli v súlade s platnými predpismi Spoločenstva a národnými predpismi;
- b) overenie dodávky spolufinancovaných tovarov a služieb a overenie, že výdavky deklarovane prijímateľmi na operácie, boli skutočne vynaložené a sú v súlade s predpismi Spoločenstva a národnými predpismi;
- c) zabezpečenie systému na zaznamenávanie a uchovávanie účtovných záznamov o každej operácii v rámci PHSR v elektronickej podobe a zabezpečenie zberu údajov o realizácii, ktoré sú potrebné na finančné riadenie, monitorovanie, overovania, audity, kontroly a hodnotenie;
- d) zabezpečenie, aby prijímatelia a iné orgány zapojené do realizácie operácií viedli buď samostatný účtovný systém alebo vhodné kódové označenie účtov pre všetky transakcie súvisiace s operáciou tak, aby neboli dotknuté národné účtovné pravidlá;

- e) zabezpečenie, aby sa hodnotenia programového dokumentu sa vykonávali v súlade s platnými predpismi;
- f) stanovenie postupov na zabezpečenie toho, aby sa všetky dokumenty týkajúce sa výdavkov, auditov a kontrol požadovaných na zabezpečenie primeraného auditu uchovávali v súlade s požiadavkami platných predpisov;
- g) zabezpečenie, aby certifikačný orgán dostal na účely certifikácie všetky potrebné informácie o postupoch a overovaniach vykonaných v súvislosti s výdavkami;
- h) usmerňovanie práce monitorovacieho výboru a poskytovanie dokumentov požadovaných na umožnenie kvalitnej realizácie PHSR, ktorý má byť monitorovaný vzhľadom na jeho konkrétne ciele;
- i) zostavenie a po schválení monitorovacím výborom, predloženie výročnej a záverečnej správy o implementácii príslušnému orgánu;

10.1.2 Kompetencie a zodpovednosť riadiaceho orgánu

V súlade s platnými predpismi, Obecný úrad Kotešová ako riadiaci orgán pre Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová zabezpečuje:

- a) vymedzenie funkcií odborov a oddelení podieľajúcich sa na riadení a kontrole a rozdelenie funkcií,
- b) dodržiavanie zásady oddelenia funkcií medzi týmito odbormi a oddeleniami,
- c) postupy na zabezpečenie správnosti a regulárnosti výdavkov vykazovaných v rámci PHSR,
- d) spoľahlivé systémy účtovníctva, monitorovania a finančného vykazovania v elektronickej forme,
- e) systém podávania správ a monitorovania v prípadoch, keď zodpovedný orgán poverí výkonom úloh iný orgán,
- f) podrobnosti o audite fungovania systémov,
- g) systémy a postupy na zabezpečenie primeraného auditu,
- h) postupy podávania správ a monitorovania nezrovnalostí a získavania neoprávnene vyplatených súm.

10.2 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Obecný úrad Kotešová ako riadiaci orgán zodpovedá za systém realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj čerpanie pomoci zo štrukturálnych prostriedkov. Rozvíja hodnoty na zabezpečenie efektívnosti a účinnosti a ako tieto implementuje prostredníctvom financovania projektov a je osobne zapojený do rozvoja obce. Zodpovedá za zabezpečenie rozvoja systému riadenia podpory, jeho implementácie a za trvalé zlepšovanie.

Súčasťou procesu realizácie je i podrobný popis organizačného zabezpečenia riadenia podpory. Ohraničením podmieňujúcim popis organizačného zabezpečenia sú záväzné nariadenia a zákony SR a EÚ, ktoré sa viažu k jednotlivým zdrojom a formám financovania. Táto podmienka môže definovať časť organizačnej štruktúry podľa pravidiel určených poskytovateľom finančných zdrojov.

1. Organizačné zabezpečenie predstavuje priradenie zodpovednosti a pravidiel spolupráce. V rámci orgánu sú zodpovednosti a pravidlá spolupráce priradené jednotlivým pracovným pozíciám. Súčasťou modelu organizačného zabezpečenia by mali byť príručky pre jednotlivé pracovné pozície, ktoré obsahujú popis činností na zabezpečenie jednotlivých procesov strategického plánovania.
2. Ohraničením podmieňujúce definovanie organizačného zabezpečenia sú zákony, všeobecne záväzné nariadenia a vnútorné smernice príslušného orgánu verejnej správy.
3. Nevyhnutným vstupom pre vytvorenie organizačnej štruktúry a celého organizačného zabezpečenia riadenia je programová štruktúra. Na jej základe je určená zodpovednosť na úrovni programov, cieľov, priorít, opatrení a aktivít.
4. Výstupom procesu popisu organizačného zabezpečenia je model organizačného zabezpečenia podpory. V rámci tohto modelu musí byť špecifikovaná vertikálna aj horizontálna zodpovednosť všetkých aktérov participujúcich na procesoch programovania, finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia. Model organizačného zabezpečenia predovšetkým priradzuje zodpovednosti a určuje pravidlá spolupráce medzi jednotlivými orgánmi.
5. Model organizačného zabezpečenia podpory završuje "konceptnú" prácu na programovom dokumente. Jeho vytvorením môže byť analytická, strategická finančná a organizačná časť dokumentu skompletizovaná do návrhu programového dokumentu, ktorý je pripravený na schvaľovací proces.

Orgány zapojené do systému riadenia podpory regionálneho rozvoja :

1. **Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy**
2. **Vyšší územný celok**
3. **Obec**
4. **Ďalšie subjekty územnej spolupráce (vykonávajú činnosti v oblasti podpory regionálneho rozvoja):**
  - a. regionálna rozvojová agentúra,
  - b. slovenská časť euroregiónu,
  - c. európske zoskupenie územnej spolupráce,8b)
  - d. občianske združenie,
  - e. nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby,
  - f. obec,
  - g. vyšší územný celok.

10.2.1 Schvaľovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Proces schvaľovania programového dokumentu prebieha lokálnej a regionálnej úrovni. Proces schvaľovania je regulovaný legislatívou a nariadeniami.

1. Ohraničenie podmieňujúce schvaľovanie a akceptovanie programového dokumentu sú zákony, všeobecne záväzné nariadenia a vnútorné smernice príslušných orgánov verejnej správy.
2. Vstupom procesu schvaľovania a akceptovania programového dokumentu je návrh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová. Jeho rozsah a štruktúra je definovaná zákonmi nariadeniami a vnútornými smernicami. Z vecného hľadiska je tvorená, programovou štruktúrou, merateľnými ukazovateľmi, finančnými plánmi programov a modelom organizačného zabezpečenia.
3. Výstupom procesu schvaľovania programového dokumentu je schválený programový dokument. Ak pri procese schvaľovania sú identifikované nezrovnalosti, riadiaci orgán musí sa k procesu programovania vrátiť na začiatok, prepracovať príslušné časti dokumentov podľa požiadaviek a znova ich predložiť na schválenie.

10.3 Monitorovanie a hodnotenie

Pre zabezpečenie realizácie programu rozvoja má obec vo svojej štruktúre mechanizmus zodpovedných pracovníkov, z ktorých sa vytvorí po schválení dokumentu komisia zodpovedná za hodnotenie, monitoring jeho realizácie a za aktualizáciu akčného plánu. Pre potreby realizácie programu budú použité existujúce komisie - Finančná, Sociálna, Kultúry, mládeže, vzdelávania a športu a Komisia pre ochranu verejného záujmu a na prešetrovanie sťažností na orgány samosprávy a ďalších komisií obecného zastupiteľstva, pričom v prípade potreby môže štatutár zriadiť aj ďalšie komisie. Komisie nemajú rozhodovaciu právomoc, sú zriadené ako stále alebo dočasne poradné, iniciatívne a kontrolné orgány správnej rady. Komisia na úseku, pre ktorý bola zriadená, podľa potreby a požiadaviek orgánov združenia najmä:

- 1) vypracúva stanoviská k materiálom prerokúvaným zasadnutiach zastupiteľstva obce,
- 2) vypracúvajú návrhy a podnety na riešenie najdôležitejších otázok života obce a predkladajú ich zastupiteľstvu,
- 3) kontrolujú spôsob realizácie uznesení obecného zastupiteľstva, dozerajú na hospodárenie s majetkom obce, prípadne majetkom ponechaným obci na dočasné užívanie, ďalej dozerajú na podnikateľskú a investičnú činnosť obce, kontrolujú ako sa vybavujú žiadosti, oznámenia a podnety, príp. pripomienky obyvateľov.

Komisie sú pre potreby realizácie PHSR zložené z občanov (najmä poslancov OZ), poverených starostom na činnosť v komisii. Správna rada volí predsedu komisie – a členov komisií a vymedzuje im úlohy podľa miestnych podmienok a potrieb. Každá komisia sa skladá z predsedu komisie, tajomníka komisie a členov. Komisie sa schádzajú podľa potreby, najmenej však jedenkrát za rok. Komisiu zvoláva a vedie predseda komisie.

Predseda komisie:

- riadi a organizuje prácu komisie, zvoláva jej schôdze a riadi ich priebeh, spoločne s tajomníkom komisie pripravuje program schôdze,
- zostavuje plán činnosti,
- organizuje spoluprácu komisie s ostatnými komisiami obecného zastupiteľstva,
- zastupuje komisiu navonok.

Tajomník komisie:

- spoločne s predsedom komisie vypracúva návrh plánu činnosti komisie,
- zabezpečuje prípravu programu schôdze komisie,
- vedie písomné záznamy o schôdkach komisie,
- zabezpečuje administratívnu agendu súvisiacu s činnosťou komisie,
- plní ďalšie úlohy, ktorými ho komisia poverí.

Členovia komisie

- podávajú návrh na zvolanie schôdze,
- podávajú návrhy na rozvojové aktivity.

V zmysle platnej legislatívy má riadiaci orgán za úlohu monitorovať aktuálnosť a platnosť PHSR a navrhovať jeho prípadné doplnenia, úpravy a aktualizácie vyplývajúce zo zákona. Ďalej monitoruje udržiavanie súladu Programu s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a tiež s prípadnými aktualizáciami národnej stratégie a programu rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obce nachádzajú. Zároveň má za úlohu komunikovať činnosť so sociálno-ekonomickými partnermi a subjektmi územnej spolupráce. V rámci tejto pôsobnosti koordinuje plnenie § 12 písm. b) zákona č. č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa ktorého majú obce povinnosť každoročne do 31. mája zasielať príslušnému vyššiemu územnému celku správu o plnení Programu.

Monitorovanie samotných projektov realizovaných s podporou fondov Európskej únie, realizujú orgány zapojené do procesu čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Jeho cieľom je zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Základným zdrojom informácií pre monitoring sú dáta z monitorovacieho systému, ktorý eviduje jednotlivé projekty príjemcov pomoci, ich financovanie a merateľné ukazovatele.

V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu podpory zo štrukturálnych fondov. Zdrojom monitorovaných údajov sú monitorovacie správy, ktoré predkladá príjemca pomoci na základe špecifikácie uzavretej v zmluve medzi príjemcom pomoci a príslušným orgánom. Monitorovanie projektu trvá aj po ukončení projektu a príjemca pomoci predkladá monitorovacie správy až do termínu určeného v zmluve.

Základom monitorovaných údajov je žiadosť o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorú vrátane projektu a príloh vypracúva príjemca pomoci a predkladá príslušnému orgánu.

Získané monitorované údaje sa v nasledujúcich procesoch ďalej analyzujú a vyhodnocujú. Monitorované údaje o projektoch financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ sa ukladajú v centrálnej databáze príslušného informačného systému.

11. ZÁVER

V súčasnosti regióny jednotlivých krajín Európskej únie, navzájom súťažia o prítiahnutie kapitálu, ekonomických aktivít, pracovných príležitostí, infraštruktúry a pod. Je to proces, ktorý je jedným z hlavných impulzov riadiaci rozvoj regiónu a v rámci nich miest a obcí. Nie všetky mestá a obce však v tejto konkurencii majú rovnakú štartovaciu základňu. Tento proces sa často rozbieha protismerne, keď umelo potláčaná konkurencia vyvoláva neefektívnosť, čoho následkom je rozptýlenie úsilia a kapitálu. Znamená to, že vo všeobecnosti sa musí presadzovať harmonický a vyvážený regionálny rozvoj. V niektorých prípadoch však je potrebná spolupráca na zvýšení konkurencieschopnosti miest a obcí, najmä v prípadoch keď mestá a obce sú neadekvátne včleňované do konkurenčného procesu. V iných prípadoch však je potrebné obmedziť negatívne efekty zhoršujúcej konkurencie. V oboch takýchto prípadoch hľadá regionálny rozvoj rovnováhu medzi konkurenciou a spoluprácou, s cieľom dosiahnutia optimálnej rovne konkurencieschopnosti pre celé územie. Tento prístup môže slúžiť ako spôsob zlepšenia ekonomickej a sociálnej kohézie. Na druhej strane tento proces prináša riziko zvýšenia nerovnováhy nerovnovážneho rozvoja.

Z hľadiska postavenia a potrieb obce Kotešová je dôležité, aby aspekty jej rozvoja jednak vnútri a jednak vzhľadom na potreby okolia boli vyvážené. Obec Kotešová má predpoklady na to, aby sa vyvíjala harmonicky, zhodnocovala svoj rozvojový potenciál a vytvárala tak podmienky pre trvalé zvyšovanie kvality života jej obyvateľov.

Operačné priority sú navrhnuté tak, aby zabezpečili vyvážený rozvoj obce. Pre dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja regiónu je potrebné smerovať pomoc poskytovanú z EFRR (ERDF) do konkrétnych oblastí.

Vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kotešová a jeho aktualizácia na roky 2023-2030 je základným strednodobým programovým dokumentom na obdobie rokov 2023 – 2030 podpory regionálneho rozvoja na úrovni obce. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

Vyvinuté nástroje na podporu spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre potreby obce na regionálnej úrovni reprezentujú metodiku spracovania hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, implementácie uvedených programových dokumentov, monitorovania, hodnotenia a regulácie podpory rozvoja obce. Týmto sa zabezpečí konzistencia týchto aktivít so strategickým plánovaním podpory regionálneho rozvoja a čerpania zo Štrukturálnych fondov EÚ.

Kvalita a dostupnosť nimi poskytovaných služieb je dlhodobo poznačená nedostatkom investícií zo strany štátu ako aj zo strany obcí a VÚC, do ktorých pôsobnosti tieto zariadenia prešli v zmysle zákona o prechode kompetencií. Príspevky operačného programu budú v rámci tejto prioritnej osi v nadväznosti na skvalitnenie a zmenu obsahu vzdelávania koncentrované na rekonštrukcie existujúcich vzdelávacích zariadení a modernizáciu ich vnútorného vybavenia.

V oblasti životného prostredia budú príspevky operačných programov a aktivity smerované predovšetkým ku komplexnému zabezpečeniu odkanalizovania obce, dobudovaniu vodovou a zabezpečeniu čistenia odpadových vôd pre celú obec. Prioritnou otázkou je tiež doriešenie separovaného zberu komunálneho odpadu a jeho zhodnocovania v obci, či už samostatne alebo v rámci združenia obcí mikroregiónu. Okrem toho je potrebné

zabezpečiť tiež rekonštrukciu povodia vodných tokov a opravu mostov v rámci realizácie protipovodňových opatrení.

Regionálna sieť cestných komunikácií je v dôsledku stále rastúceho rozvoja automobilovej dopravy neúmerne zaťažovaná, čo spôsobuje problémy nielen z hľadiska nízkej priepustnosti a častých dopravných kolízií, ale aj z hľadiska zabezpečenia primeranej údržby. Z hľadiska zabezpečenia dopravnej obslužnosti obce je potrebné dobudovať dopravný systém predovšetkým miestnych komunikácií.

V oblasti regenerácie sídel budú podporované činnosti ktoré súvisia s trvalo udržateľným rozvojom. Prostredníctvom budovania, rekonštrukcie, adaptácie a zhodnotenia domového fondu a verejných priestranstiev, vrátane dobudovania nevyhnutnej technickej infraštruktúry sa dosiahne revitalizácia ťažiskových priestorov. Takéto využitie a ďalšie posilnenie rozhodujúceho rozvojového potenciálu, ako i zachovanie a obnovovanie kultúrneho dedičstva obce výrazne napomôže k posilneniu ich environmentálnych a kultúrnych daností čo povedie k zvýšeniu ich atraktivity pre občanov, podnikateľov a investorov. Takto rozvoj a modernizácia infraštruktúry bývania (kultúrnosti a bezpečnosti obytného prostredia) ako aj zlepšenie dostupnosti a obslužnosti posilní v spádovom území podmienky na zachovanie resp. mierne zlepšenie demografickej skladby obyvateľstva. Tým sa zachová nevyhnutný predpoklad pre ďalšie zhodnocovanie úžitkov zo služieb naviazaných na podporenú infraštruktúru pre občanov a podnikateľov, k efektívnejšiemu využívaniu miestnych zdrojov pre rast a zvyšovanie jeho konkurencieschopnosti ako celku.

Z dlhodobého hľadiska sú inovácie v akejkoľvek forme jediný nástroj, ako zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť a vysoký rast produktivity v národnej ekonomike. Z rôznych dôvodov, vrátane nedostatku investičného kapitálu, je však tvorba a zavádzanie inovácií v slovenských podnikateľských subjektoch v súčasnosti relatívne nízka.

Realizácia tohto opatrenia vychádza z potreby zmeny výrobných postupov v podnikoch transferom najnovších poznatkov vedy, výskumu a vývoja, stimulovaním inovatívnych technológií, rozvojom informačných technológií a sofistikovaním výrobných postupov. V oblasti priemyselnej výroby je potrebné prioritne vytvárať podmienky pre zvyšovanie konkurencieschopnosti hospodárskej bázy obce a okolia, k čomu by malo prispieť uvažované vybudovanie infraštruktúry priemyselného parku a príchod nových investorov.

Za realizáciu PHSR obce Kotešová zodpovedajú predovšetkým orgány verejnej správy a územnej samosprávy. S ohľadom na veľkosť obce a kapacity týchto orgánov jednoznačne rozhodujúcu úlohu za realizáciu PHSR nesie Obecné zastupiteľstvo spolu so starostom obce. V rámci programovania analyzujú východiskovú situáciu, definujú strednodobé ciele, určujú primeranú stratégiu a vyberajú vhodné aktivity na jej realizáciu. Prostredníctvom finančného riadenia zabezpečujú finančnú podporu na realizáciu podporených aktivít, pričom monitorovaním a hodnotením zabezpečujú konzistentné informácie o očakávaných a reálnych efektoch spôsobených realizáciou týchto aktivít.